

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

Проект

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ОК 13
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Спеціальність: П10 Соціальна робота та консультування
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»
(назва освітньої програми)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
(назва факультету)

Запоріжжя

Проект методичних рекомендації до ОК 13 «Перддипломна практика» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» спеціальності І10 Соціальна робота та консультування. Запоріжжя: БДПУ, _____ рік. 56 с.

Розробник:

Попова Анастасія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

Методичні рекомендації погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» та затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

від “_____” _____ року (протокол № _____)

Завідувач кафедри соціальної роботи
та інклюзивної освіти

_____ (Катерина ПЕТРОВСЬКА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
«Поствоєнна соціально-психологічна
реінтеграція»

_____ (Анастасія ПОПОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації до проходження ОК 13 «Переддипломна практика» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування» та з урахуванням вимог таких нормативних і методичних документів:

- Положення «Про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті», затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 24.08.2026, протокол № 1/2.2, та введеного в дію наказом БДПУ від 31.08.2026 № 29. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-v-bdpu-1.pdf>;
- Положення «Про проведення практики здобувачів вищої освіти БДПУ», затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 28.12.2023, протокол № 9/3.10, та введеного в дію наказом БДПУ від 09.02.2024 № 08. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-provedennya-praktyky-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-bdpu.pdf>;
- Положення «Про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті», затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 10.09.2026, протокол № 3/2.3, та введеного в дію наказом БДПУ від 18.09.2026 № 39. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu-1.pdf>;
- Положення «Про кваліфікаційну роботу здобувачів вищої освіти БДПУ», затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 10.09.2026, протокол №3/2.3, та введеного в дію наказом БДПУ від 18.09.2026 № 37. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-kvalifikacijnu-robotu-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-bdpu-1.pdf>;
- Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у Бердянському державному педагогічному університеті», затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 30.05.2024, протокол № 17/4.8, та введеного в дію наказом БДПУ від 31.05.2024 № 21. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-atestacziyu-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-ta-naukovyh-stupeniv-u-berdyanskomu-derzhavnomu-pedagogichnomu-universyteti.pdf>;
- Кодексу доброчесності академічної спільноти Бердянського державного педагогічного університету (нова редакція), затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 30.10.2025, протокол № 7/3.6, та введеного в дію наказом БДПУ від 31.10.2025 № 53. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf;
- Положення «Про академічну доброчесність та систему запобігання академічного плагіату в Бердянському державному педагогічному університеті», затвердженого рішенням Вченої ради БДПУ від 24.08.2026, протокол № 1/2.3, та введеного в дію наказом БДПУ від 31.08.2026 № 29. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-akademichnu-dobrochesnist-u-bdpu-1.pdf>;
- Політики використання штучного інтелекту в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету. URL: https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnomu_proczesi_berdyanskogo.pdf;
- Рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти;
- методичних рекомендацій до написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування».

Переддипломна практика є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Вона проводиться на завершальному етапі навчання та спрямована на поглиблення зв'язку між результатами кваліфікаційної роботи і професійною діяльністю у сфері соціальної роботи, завершення передбачених індивідуальним планом дослідницьких, аналітичних або проєктних завдань, професійну апробацію отриманих результатів та визначення можливостей їх практичного використання. Практика проводиться у третьому семестрі, триває чотири тижні та становить 180 годин, або 6 кредитів ЄКТС.

Зміст переддипломної практики враховує специфіку освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» та спрямований на осмислення і розв'язання актуальних проблем соціальної роботи, зокрема проблем соціальної реінтеграції, психосоціального відновлення, підтримки адаптації, розвитку потенціалу особистості та групи, посилення соціальної стійкості осіб, сімей, соціальних груп і громад, забезпечення соціальної інклюзії, міжвідомчої взаємодії та сталого розвитку.

Практика передбачає виконання здобувачем індивідуально визначених завдань відповідно до теми, формату, методології та фактичного стану підготовки кваліфікаційної роботи. Зміст завдань може відрізнятися залежно від того, чи виконується традиційна кваліфікаційна робота, зокрема теоретична, емпірична, документально-аналітична, порівняльна або робота іншого типу, чи кваліфікаційний проєкт у формі соціальної, грантової або іншої проєктної пропозиції.

Переддипломна практика не передбачає механічного відтворення змісту кваліфікаційної роботи або її повного написання під час практики. Її завдання полягають у професійному осмисленні досліджуваної проблеми, перевірці відповідності отриманих результатів потребам реального професійного середовища, підготовці або уточненні практично орієнтованого результату, отриманні професійного зворотного зв'язку та визначенні напрямів завершального доопрацювання кваліфікаційної роботи.

Практика може проводитися в очній, дистанційній або змішаній формі на базі установ, організацій і закладів соціальної сфери, органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських і благодійних організацій, інших суб'єктів, діяльність яких відповідає спеціальності та тематиці кваліфікаційної роботи, а також на базі кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

Для здобувачів, які перебувають за межами України або з інших об'єктивних причин не мають можливості безпосередньо проходити практику в установі чи організації, допускається дистанційне проходження практики на базі кафедри. У такому разі завдання виконуються на матеріалах обраної реальної установи, організації, громади, соціальної програми, проєкту або іншого професійного середовища з використанням відкритих, наданих базою практики чи деперсоналізованих матеріалів та, за можливості, дистанційного консультування з фахівцями.

Незалежно від форми та бази проходження практики здобувачі виконують однакові за рівнем складності результати: аналізують професійний контекст досліджуваної проблеми; опрацьовують джерельні, документальні, статистичні, емпіричні або інші матеріали; виконують індивідуальне дослідницьке, аналітичне чи проєктне завдання; співвідносять результати кваліфікаційної роботи з потребами професійної практики; проводять їх професійну апробацію; аналізують отриманий зворотний зв'язок; визначають можливості практичного використання результатів і складають план завершального доопрацювання кваліфікаційної роботи.

Під час виконання завдань практики здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності, професійної етики соціальної роботи, конфіденційності та захисту персональних даних. Використання матеріалів, за якими можна ідентифікувати учасників дослідження, отримувачів соціальних послуг або інших залучених осіб, допускається лише за наявності належних правових та етичних підстав. У звітній документації використовуються знеособлені дані, узагальнені результати та деперсоналізовані матеріали.

Методичні рекомендації визначають мету і завдання переддипломної практики, зміст та етапи діяльності здобувачів, обов'язки учасників практичної підготовки, вимоги до звітної

документації, порядок підбиття підсумків, критерії оцінювання та форми документів, необхідних для підтвердження результатів проходження практики.

Методичні рекомендації призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, керівників практики від університету, наукових керівників кваліфікаційних робіт і керівників практики від баз.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є обов'язковим освітнім компонентом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю ІІО «Соціальна робота та консультування» освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція».

Практика проводиться на завершальному етапі навчання та спрямована на поглиблення здатності здобувачів використовувати результати наукового пошуку для розв'язання складних професійних завдань у сфері соціальної роботи.

Переддипломна практика має послідовний зв'язок із виробничою практикою, однак не дублює її зміст. Під час виробничої практики здобувач набуває досвіду безпосередньої професійної діяльності, аналізує професійні ситуації, застосовує методи і технології соціальної роботи, вивчає міжвідомчу взаємодію та розробляє професійний продукт.

Під час переддипломної практики здобувач працює на аналітичному, експертному та імплементаційному рівнях: узагальнює результати кваліфікаційної роботи, визначає їх професійне значення, проводить професійну експертизу й апробацію, удосконалює підготовлені висновки, рекомендації або проєктні рішення та обґрунтовує можливості їх використання у практичній діяльності.

Переддипломна практика не передбачає повторного виконання завдань виробничої практики, зокрема повторного аналізу професійного випадку, розроблення маршруту допомоги, демонстрації застосування базових технологій соціальної роботи або створення окремого професійного продукту, не пов'язаного з кваліфікаційною роботою.

Зміст практики визначається з урахуванням теми, формату й методології кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота може бути виконана у формі:

- традиційної кваліфікаційної роботи;
- традиційної кваліфікаційної роботи порівняльного характеру;
- кваліфікаційного проєкту;
- кваліфікаційного проєкту у формі грантово-проєктної заявки.

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються під час проходження переддипломної практики, визначаються силабусом відповідного освітнього компонента.

Знання і вміння, набуті під час вивчення інших освітніх компонентів, зокрема «Розвиток потенціалу особистості та групи» і «Соціальна стійкість та посттравматичне зростання», можуть застосовуватися під час практики, якщо вони відповідають темі та змісту кваліфікаційної роботи.

Мета практики – поглиблення здатності здобувачів до самостійного розв'язання складних професійних завдань у сфері соціальної роботи шляхом професійної інтерпретації, експертизи, апробації та обґрунтування можливостей упровадження результатів наукового пошуку, отриманих у межах кваліфікаційної роботи.

Залежно від теми кваліфікаційної роботи професійні рішення можуть стосуватися соціальної реінтеграції, психосоціального відновлення, підтримки адаптації, розвитку потенціалу особистості та групи, відновлення ресурсів, посилення соціальної стійкості, посттравматичного зростання, соціальної інклюзії, міжвідомчої взаємодії, розвитку соціальних послуг і сталого розвитку громад. Розкриття всіх зазначених напрямів в одній роботі не є обов'язковим.

Завдання практики:

1. Узагальнення результатів наукового пошуку, отриманих у межах кваліфікаційної роботи, та визначення їх значення для теорії і практики соціальної роботи.
2. Критичне оцінювання відповідності отриманих результатів сучасним науковим підходам, нормативним вимогам, професійним стандартам і практикам соціальної роботи.

3. Визначення професійних висновків, рекомендацій і рішень, що впливають із результатів традиційної кваліфікаційної роботи, або уточнення професійної логіки кваліфікаційного проєкту.

4. Проведення професійної експертизи та апробації результатів кваліфікаційної роботи із залученням фахівців, представників баз практики, академічної спільноти, потенційних партнерів, представників цільових груп або інших заінтересованих сторін.

5. Аналіз отриманого зворотного зв'язку та обґрунтоване вдосконалення висновків, рекомендацій, практично орієнтованих результатів або складників кваліфікаційного проєкту.

6. Оцінювання можливостей використання результатів кваліфікаційної роботи у професійній діяльності, визначення потенційних користувачів, організаційних умов, ресурсів, партнерів, ризиків, етичних обмежень і очікуваних результатів упровадження.

7. Підготовка пропозицій щодо впровадження результатів наукового пошуку у практичну діяльність у сфері соціальної роботи.

8. Розвиток здатності до професійної комунікації, представлення результатів фахівцям і нефахівцям, аргументації професійних рішень та врахування позицій різних заінтересованих сторін.

9. Здійснення професійної рефлексії щодо власної готовності виконувати аналітичні, проєктувальні, експертні та імплементаційні функції у сфері соціальної роботи.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика організовується відповідно до освітньо-професійної програми «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція», навчального плану, силабуса ОК 13 «Переддипломна практика», нормативних документів Бердянського державного педагогічного університету та договорів із базами практики.

Зміст індивідуальної роботи здобувача визначається темою, форматом, методологією та результатами кваліфікаційної роботи, матеріалами, отриманими під час виробничої практики, особливостями бази переддипломної практики, можливостями професійної експертизи й апробації, а також етичними, безпековими та організаційними обмеженнями.

Переддипломна практика має професійно орієнтований характер, але не дублює зміст виробничої практики. Вона не передбачає повторного загального ознайомлення з базою практики, аналізу професійного випадку, розроблення маршруту підтримки, демонстрації застосування базових технологій соціальної роботи або створення окремого професійного продукту, не пов'язаного з кваліфікаційною роботою.

Основна увага під час переддипломної практики приділяється:

- узагальненню результатів наукового пошуку, отриманих у межах кваліфікаційної роботи;
- визначенню їх професійного значення;
- критичному оцінюванню запропонованих висновків, рекомендацій або проєктних рішень;
- проведенню професійної експертизи та апробації;
- урахуванню отриманого зворотного зв'язку;
- обґрунтуванню можливостей використання результатів у професійній діяльності;
- визначенню умов, ресурсів, партнерів, ризиків та очікуваних результатів упровадження.

До початку практики індивідуальні завдання здобувача погоджуються з керівником практики від університету, науковим керівником кваліфікаційної роботи та, за потреби, керівником від бази практики. Таке погодження має забезпечувати відповідність завдань темі й формату кваліфікаційної роботи, можливостям бази практики, строкам її проходження, професійним та етичним вимогам.

Збирання додаткових емпіричних даних під час переддипломної практики не є обов'язковим. Воно може здійснюватися лише тоді, коли передбачене методологією кваліфікаційної роботи, погоджене з науковим керівником, етично обґрунтоване та може бути завершене в межах установленого строку практики.

Бази переддипломної практики

Базами переддипломної практики можуть бути заклади, установи, організації, підприємства, громадські об'єднання та інші суб'єкти, діяльність яких відповідає спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування» і забезпечує можливість виконання професійно-аналітичних, експертних, апробаційних та імплементаційних завдань.

База практики має забезпечувати одну або декілька з таких можливостей:

- взаємодію з фахівцями у сфері соціальної роботи та консультування;
- професійне обговорення результатів кваліфікаційної роботи;
- експертне оцінювання рекомендацій, моделей, програм, алгоритмів або проєктних рішень;
- апробацію результатів із залученням потенційних користувачів, партнерів або інших заінтересованих сторін;

- аналіз умов професійного використання результатів кваліфікаційної роботи;
- визначення ресурсів, партнерів, ризиків та організаційних обмежень упровадження;
- використання відкритих, деперсоналізованих або спеціально наданих матеріалів;
- одержання професійного зворотного зв'язку щодо практичної придатності запропонованих рішень.

Переддипломна і виробнича практики можуть проводитися на одній базі. У такому разі під час переддипломної практики здобувач не повторює завдання, які вже були виконані та оцінені в межах ОК 12 «Виробнича практика». Інформація про базу актуалізується лише в обсязі, необхідному для професійної експертизи, апробації та визначення умов упровадження результатів кваліфікаційної роботи.

Якщо переддипломна практика проводиться на іншій базі, здобувач здійснює короткий цільовий аналіз її діяльності. Такий аналіз має бути спрямований не на загальне ознайомлення з установою, а на визначення:

- відповідності діяльності бази темі кваліфікаційної роботи;
- потенційних користувачів результатів;
- можливостей проведення професійної експертизи або апробації;
- організаційних умов використання запропонованих рекомендацій чи проєктних рішень.

Для здобувачів, які перебувають за межами України або через об'єктивні обставини не можуть проходити практику очно в установі чи організації, переддипломна практика може бути організована дистанційно на базі кафедри відповідно до встановленого в університеті порядку.

Під час дистанційного проходження практики можуть застосовуватися:

- онлайн-консультації з керівниками;
- дистанційні зустрічі з фахівцями та експертами;
- експертне оцінювання результатів кваліфікаційної роботи;
- онлайн-апробація;
- аналіз відкритих і деперсоналізованих матеріалів;
- участь у професійних та наукових заходах;
- дистанційне обговорення умов упровадження результатів.

Дистанційна форма не змінює мети, завдань, обсягу, очікуваних результатів, звітної документації та критеріїв оцінювання практики.

Етапи проведення практики

Організація і проведення переддипломної практики охоплюють три взаємопов'язані етапи: підготовчий, основний і підсумковий.

Підготовчий етап

Підготовчий етап розпочинається настановчою конференцією, під час якої здобувачі ознайомлюються з метою, завданнями, змістом, строками, формами звітності та критеріями оцінювання результатів переддипломної практики.

На підготовчому етапі здобувач:

- аналізує результати виробничої практики, які можуть бути використані під час виконання завдань переддипломної практики;
- уточнює результати кваліфікаційної роботи, що потребують професійної інтерпретації, експертизи, апробації або доопрацювання;
- визначає професійну проблему, якої стосуються результати кваліфікаційної роботи;
- визначає потенційних користувачів результатів;

- узгоджує форму професійної експертизи та апробації;
- визначає фахівців, експертів, партнерів, представників академічної спільноти або цільових груп, які можуть бути залучені до обговорення;
- перевіряє дотримання етичних вимог, конфіденційності та захисту персональних даних;
- складає індивідуальний план переддипломної практики;
- погоджує завдання з керівником практики від університету, науковим керівником кваліфікаційної роботи та, за потреби, керівником від бази практики.

Якщо під час практики планується додаткове збирання емпіричних даних, здобувач має попередньо погодити його доцільність, методи, інструментарій, склад учасників, процедуру інформованої згоди та способи захисту даних.

Результатом підготовчого етапу є погоджений індивідуальний план, у якому визначено конкретні завдання, строки, очікувані результати та форми їх підтвердження.

Основний етап

Основний етап передбачає самостійне виконання здобувачем погоджених професійно-аналітичних, експертних, апробаційних та імплементаційних завдань за консультативної підтримки керівника практики, наукового керівника кваліфікаційної роботи та, за потреби, фахівців бази практики.

Під час основного етапу здобувач:

- систематизує основні результати кваліфікаційної роботи;
- визначає їх значення для професійної діяльності у сфері соціальної роботи;
- співвідносить отримані результати із сучасними українськими та іноземними дослідженнями;
- перевіряє відповідність висновків і рекомендацій нормативним, професійним та етичним вимогам;
- визначає потенційних користувачів результатів;
- аналізує переваги, обмеження та можливі ризики застосування запропонованих рішень;
- проводить професійну експертизу результатів кваліфікаційної роботи;
- представляє результати фахівцям, експертам, представникам бази практики, академічної спільноти, потенційним партнерам або представникам цільової групи;
- отримує та систематизує зворотний зв'язок;
- визначає, які пропозиції доцільно врахувати;
- вносить обґрунтовані зміни до висновків, рекомендацій, практично орієнтованих матеріалів або складників кваліфікаційного проєкту;
- визначає організаційні умови використання результатів;
- встановлює необхідні ресурси, партнерів, послідовність дій, ризики, етичні обмеження та показники впровадження;
- готує пропозиції щодо використання результатів у діяльності соціальних служб, громадських організацій, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, установ соціального захисту або інших суб'єктів соціальної роботи;
- веде щоденник практики та впорядковує матеріали, що підтверджують виконання індивідуального плану.

Конкретне співвідношення аналітичних, експертних, апробаційних та імплементаційних завдань визначається форматом кваліфікаційної роботи.

Для традиційної кваліфікаційної роботи основна увага приділяється професійній інтерпретації результатів дослідження, уточненню висновків і рекомендацій та визначенню можливостей їх практичного використання.

Для традиційної кваліфікаційної роботи порівняльного характеру здобувач визначає, які виявлені підходи, моделі чи практики можуть бути використані в українському контексті, які їх

складники потребують адаптації та які нормативні, організаційні, культурні або ресурсні обмеження необхідно врахувати.

Для кваліфікаційного проєкту основна увага приділяється професійній експертизі його актуальності, логічності, реалістичності, ресурсного забезпечення, механізмів реалізації, моніторингу, ризиків і сталості.

Якщо кваліфікаційний проєкт виконується у формі грантово-проєктної заявки, додатково аналізується його відповідність умовам потенційного конкурсу або вимогам донора. Подання заявки потенційному донору не є обов'язковим завданням практики, а рішення про її підтримку не впливає на оцінювання.

Якщо кваліфікаційна робота не передбачає окремого практичного продукту, професійним результатом практики можуть бути обґрунтовані рекомендації, пропозиції щодо вдосконалення професійної діяльності, модель використання отриманих результатів або план їх упровадження.

Суттєві зміни до погоджених завдань, способу апробації, складу залучених осіб або порядку використання матеріалів мають бути обґрунтовані та погоджені з керівником практики від університету і науковим керівником кваліфікаційної роботи.

Підсумковий етап

На підсумковому етапі здобувач:

- узагальнює результати виконання індивідуального плану;
- завершує професійну інтерпретацію результатів кваліфікаційної роботи;
- систематизує матеріали професійної експертизи й апробації;
- аналізує отриманий зворотний зв'язок;
- фіксує внесені зміни та обґрунтовує прийняті рішення;
- завершує план упровадження результатів у практичну діяльність;
- визначає обмеження та умови застосування запропонованих рішень;
- завершує оформлення індивідуального плану і щоденника;
- готує звіт про проходження переддипломної практики;
- здійснює підсумкову професійну рефлексію;
- готує презентацію основних результатів;
- бере участь у підсумковій конференції та захищає результати практики.

Під час захисту здобувач має представити не загальний опис перебігу практики і не зміст усієї кваліфікаційної роботи, а конкретні результати діяльності, виконаної в межах практики:

- які результати кваліфікаційної роботи було професійно інтерпретовано;
- у чому полягає їх значення для практики соціальної роботи;
- як проводилася професійна експертиза або апробація;
- який зворотний зв'язок було отримано;
- які зміни внесено;
- кому можуть бути корисними результати;
- за яких умов вони можуть бути використані;
- які ресурси, партнери та ризики необхідно врахувати.

Керівництво переддипломною практикою

Керівництво переддипломною практикою здійснюють:

- керівник практики від університету;
- науковий керівник кваліфікаційної роботи;
- керівник практики або визначений фахівець від бази практики.

Функції учасників мають бути розмежовані. Керівник практики від університету відповідає за організацію практики, виконання програми, дотримання строків, вимоги до звітної документації та оцінювання. Науковий керівник кваліфікаційної роботи консультує щодо змісту та професійної інтерпретації результатів, їх відповідності методології кваліфікаційної роботи, апробації та обґрунтування можливостей використання. Керівник від бази практики забезпечує

організаційний супровід діяльності здобувача в межах установи, сприяє професійному обговоренню результатів і контролює дотримання внутрішніх правил.

Якщо практика проходить дистанційно на базі кафедри, функції керівника від бази виконує призначений керівник практики від кафедри відповідно до наказу про організацію практики.

Керівник практики від університету

Керівник практики від університету:

- ознайомлює здобувачів із програмою, завданнями, строками, формами звітності та критеріями оцінювання;
- проводить необхідні інструктажі;
- погоджує індивідуальні плани;
- координує взаємодію здобувача, наукового керівника і бази практики;
- консультує щодо виконання програми та оформлення документації;
- контролює дотримання строків;
- перевіряє відповідність звітних матеріалів програмі практики;
- організовує підсумкову конференцію;
- оцінює результати відповідно до встановлених критеріїв;
- узагальнює результати практики та готує необхідну звітність.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

- допомагає визначити результати кваліфікаційної роботи, які потребують професійної інтерпретації, експертизи або апробації;
- консультує щодо обґрунтованості висновків, рекомендацій або проєктних рішень;
- сприяє встановленню зв'язку між результатами наукового пошуку та професійною практикою;
- погоджує форму професійної експертизи й апробації;
- консультує щодо аналізу отриманого зворотного зв'язку;
- надає рекомендації щодо вдосконалення підготовлених матеріалів;
- консультує щодо визначення умов та обмежень практичного використання результатів.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи не замінює керівника практики від університету та не здійснює одноосібного оцінювання результатів практики.

Керівник практики від бази

Керівник практики від бази:

- ознайомлює здобувача з умовами виконання завдань на базі практики;
- визначає доступні форми професійної взаємодії;
- забезпечує дотримання внутрішніх правил, вимог безпеки, конфіденційності та захисту даних;
- сприяє взаємодії з фахівцями та іншими заінтересованими сторонами;
- за можливості сприяє професійній експертизі та апробації результатів;
- надає зворотний зв'язок щодо професійної діяльності здобувача;
- готує характеристику здобувача за результатами практики.

Керівник від бази не зобов'язаний надавати доступ до персональних, службових або конфіденційних даних. Доступ до інформації визначається законодавством, внутрішніми правилами бази практики та наданими дозволами.

Оов'язки здобувача

Під час переддипломної практики здобувач зобов'язаний:

- взяти участь у настановчій конференції та пройти необхідні інструктажі;

- своєчасно прибути на базу практики або долучитися до погодженого дистанційного формату;
- скласти й погодити індивідуальний план;
- виконувати завдання відповідно до програми та індивідуального плану;
- дотримуватися академічної доброчесності, професійної етики, конфіденційності та вимог захисту персональних даних;
- не виходити за межі наданих повноважень і професійної компетентності;
- вести щоденник практики;
- повідомляти керівників про обставини, які перешкоджають виконанню плану;
- погоджувати суттєві зміни до завдань і способів апробації;
- не включати до відкритої звітності персональні або конфіденційні дані;
- своєчасно подати комплект звітної документації;
- представити і захистити результати практики.

Права здобувача

Здобувач має право:

- отримувати консультації від керівника практики, наукового керівника кваліфікаційної роботи та фахівців бази практики;
- пропонувати обґрунтовані зміни до індивідуального плану;
- використовувати матеріали та результати виробничої практики за умови їх подальшого поглибленого опрацювання і відсутності дублювання вже оцінених завдань;
- обирати релевантні способи професійної експертизи й апробації;
- отримувати інформацію про критерії та результати оцінювання;
- відмовитися від виконання завдання, яке порушує законодавство, професійну етику, вимоги безпеки або створює невиправданий ризик;
- звертатися до керівників із питань організації, змісту та умов проходження практики.

Особливості організації і проведення практики на заочній формі навчання

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання, залежно від характеру практичної роботи, яку вони виконують, за наявності в них професійного досвіду, поділяються на дві групи:

а) до першої групи належать здобувачі вищої освіти, які працюють за обраним фахом. Документами, які свідчать про відповідність займаний посаді за фахом здобувача вищої освіти, є: витяг із трудової книжки (або ксерокопія трудової книжки, завірена керівником установи), довідка з місця роботи (якщо він працює за сумісництвом) та характеристика, в якій вказана рекомендована оцінка (за національною шкалою), засвідчені керівником закладу;

б) здобувачі вищої освіти, які не працюють за обраним фахом, проходять практику з відривом від виробництва у період, визначений навчальним планом, як правило за місцем проживання, або самостійно добирають для себе місце проходження практики, яке відповідає всім вимогам програми. До початку практики вони подають клопотання з бази практики.

Особливості практичної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах запровадження воєнного стану

В умовах воєнного стану окремі здобувачі можуть не мати можливості пройти практику на традиційній базі через перебування за межами України, на тимчасово окупованій території, у зоні підвищеної безпекової небезпеки, проходження військової служби або інші об'єктивні обставини. Для таких випадків передбачено дистанційне або альтернативне проходження практики на кафедрі Університету.

Можливість організації освітнього процесу в дистанційній або іншій найбільш безпечній формі в умовах воєнного стану передбачена статтею 57-1 Закону України «Про освіту». Закон

України «Про освіту» також рекомендує закладам освіти враховувати безпекову ситуацію та індивідуальні обставини здобувачів під час організації освітнього процесу.

Альтернативний формат не означає зменшення обсягу або вимог до практики. Змінюється спосіб виконання завдання, але зберігаються його професійна спрямованість, очікуваний результат, обсяг практики та критерії оцінювання.

Конкретний формат і варіативні завдання погоджуються з керівником практики від Університету та відображаються в індивідуальному плані практики.

Під час адаптації змісту програм практик було враховано низку рекомендацій МОНУ щодо впровадження змішаного навчання у закладах вищої освіти.

1. Під час адаптації завдань практик здійснено структурування змісту, за цього їх обсяг не зменшений.

2. У зміст завдань практики включено обов'язковий аналіз та вивчення можливостей онлайн-сервісів, які можуть бути використані для виконання різних типів завдань у дистанційному режимі.

3. Окремо розглядається інструментарій дистанційної освіти: цифрові інструменти роботи з відео, онлайн-дошки, практика та інструменти формування оцінювання, інтерактивні сервіси миттєвого опитування, об'єкти цифрової творчості тощо. Здобувачам освіти пропонується здійснити власний вибір щодо використання даних інструментів під час проходження практики.

4. Керівниками практики наголошується важливість комунікативної взаємодії між учасниками освітнього процесу, адже від рівня комунікації залежить його ефективність. Взаємодія в дистанційному форматі відбувається в межах штучно створеного комунікативного простору.

5. Здобувачам освіти, які під час дії воєнного стану виїхали за кордон або залишилися на ТОТ надається можливість проходження практики на базі кафедри Університету (з відповідною адаптацією завдань практики).

Виконання альтернативних завдань на базі кафедри не передбачає імітації реального контакту з отримувачами соціальних послуг без належних умов та професійного супроводу. Зміст завдань має забезпечувати моделювання професійних ситуацій, аналіз реальних практик, роботу з відкритими або знеособленими матеріалами та розроблення професійних рішень.

•

ЗМІСТ І ХАРАКТЕР ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ*

Зміст переддипломної практики визначається темою, форматом, методологією та результатами кваліфікаційної роботи, напрямками діяльності бази практики, потребами її цільових груп, а також етичними, безпековими й організаційними обмеженнями.

Під час практики здобувач поєднує результати власного наукового пошуку з аналізом реальної професійної діяльності установи або організації. Він не повторює загальне ознайомлення з базою практики та не виконує повторно завдання виробничої практики, а досліджує, як проблема, розглянута у кваліфікаційній роботі, проявляється у діяльності конкретної бази, які способи її розв'язання вже застосовуються та як результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані для вдосконалення професійної практики.

Взаємодія з отримувачами соціальних послуг здійснюється лише в межах завдань, погоджених із керівником від бази практики, за умови дотримання професійної етики, конфіденційності, добровільності участі, захисту персональних даних та недопущення ретравматизації. Здобувач не здійснює самостійно дій, які виходять за межі його професійної компетентності або потребують спеціальних повноважень.

Завдання	Зміст роботи	Результат / звітний матеріал
ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП		
Організаційна підготовка до практики	Взяти участь у настановчій конференції. Ознайомитися з метою, завданнями, строками, формами звітності та критеріями оцінювання. Пройти інструктаж із безпеки життєдіяльності, охорони праці, професійної та дослідницької етики, академічної доброчесності, конфіденційності й захисту персональних даних.	Записи у щоденнику практики (Додаток 2)
Узгодження індивідуального змісту практики з базою	Спільно з керівником практики, науковим керівником та керівником від бази визначити професійну проблему, яка відповідає темі кваліфікаційної роботи і проявляється у діяльності бази практики. Визначити доступні форми роботи, джерела професійної інформації, можливості взаємодії з фахівцями та, за потреби, з представниками цільових груп.	Погоджений індивідуальний план практики (Додаток 1)
ОСНОВНИЙ ЕТАП		
1 ТИЖДЕНЬ. ЦІЛЬОВИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАЗИ ПРАКТИКИ		
Визначення проявів досліджуваної проблеми у діяльності бази практики	З'ясувати, як проблема, якій присвячена кваліфікаційна робота, проявляється в роботі установи та впливає на її цільові групи. Для цього провести цільові консультації з фахівцями, проаналізувати відкриті або деперсоналізовані матеріали, локальні документи, програми, звіти, узагальнені звернення чи інші доступні джерела. Не проводити повторний загальний аналіз структури та всіх напрямів роботи установи.	Розділ 1 карти професійного аналізу та використання результатів кваліфікаційної роботи на базі практики (Додаток 3); записи у щоденнику (Додаток 2)

Аналіз наявних способів професійного реагування	Визначити, які послуги, програми, методи, процедури, механізми взаємодії або організаційні рішення використовує база для розв'язання визначеної проблеми. З'ясувати їх сильні сторони, обмеження, ресурсне забезпечення та відповідність потребам цільових груп.	Розділ 2 Додатка 3
Визначення професійних потреб бази практики	Спільно з фахівцями бази визначити, які аспекти діяльності потребують удосконалення, методичного забезпечення, додаткових ресурсів, координації, оцінювання або впровадження нових підходів. Не збирати персональні дані отримувачів послуг, якщо це не передбачено погодженим дизайном дослідження.	Перелік визначених професійних потреб у Додатку 3
2 ТИЖДЕНЬ. СПІВВІДНЕСЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ПОТРЕБАМИ БАЗИ		
Професійна інтерпретація результатів кваліфікаційної роботи	Виокремити результати кваліфікаційної роботи, які можуть бути корисними для бази практики. Визначити, які висновки, рекомендації, моделі, підходи або проєктні рішення відповідають реальним потребам установи та її цільових груп.	Розділ 3 Додатка 3
Оцінювання можливостей застосування результатів на базі практики	Спільно з фахівцями оцінити актуальність, професійну доцільність, етичну прийнятність, інклюзивність, реалістичність і ресурсну доступність запропонованих рішень. Визначити, що може бути використано безпосередньо, що потребує адаптації, а що не відповідає умовам конкретної бази.	Розділ 4 Додатка 3
Адаптація результатів до умов бази практики	Для традиційної роботи – конкретизувати рекомендації, модель, програму, алгоритм або інший результат з урахуванням цільових груп, ресурсів і порядку роботи установи. Для порівняльної роботи – визначити умови адаптації зарубіжного або іншого досвіду. Для кваліфікаційного проєкту – уточнити цільову групу, партнерів, заходи, ресурси, ризики, показники та сталість з урахуванням можливостей бази.	Адаптований варіант рекомендацій або проєктного рішення; стислий опис у Додатку 3
Підготовка матеріалів для фахівців бази практики	Підготувати результат у формі, придатній для професійного використання: рекомендацій, аналітичної записки, стислого опису моделі чи програми, презентації, пропозицій щодо вдосконалення послуги, алгоритму впровадження або опису проєктної ідеї. Не створювати новий продукт, якщо відповідний результат уже представлений у кваліфікаційній роботі; у такому разі адаптувати його до потреб бази.	Матеріал для професійного обговорення; посилання або стислий опис у Додатку 3
3 ТИЖДЕНЬ. ПРОФЕСІЙНА АПРОБАЦІЯ НА БАЗІ ПРАКТИКИ		
Організація професійного обговорення	Узгодити з керівником від бази форму, учасників і питання для обговорення. До апробації можуть бути залучені фахівці установи, представники	План апробації у формі апробації, зворотного

	партнерських організацій, експерти, представники академічної спільноти та, за дотримання етичних вимог, представники цільової групи.	зв'язку та внесених змін (Додаток 4)
Представлення й оцінювання запропонованих рішень	Представити фахівцям бази результати кваліфікаційної роботи та адаптовані пропозиції. Обговорити їх відповідність потребам цільових груп, умовам роботи установи, професійним і етичним вимогам, наявним ресурсам, міжвідомчій взаємодії та можливостям практичного застосування.	Заповнена форма апробації; за наявності – програма, протокол, експертний висновок або інше підтвердження (Додаток 4)
Аналіз зворотного зв'язку та вдосконалення пропозицій	Систематизувати зауваження і пропозиції фахівців. Визначити, які зміни необхідно внести до рекомендацій, практично орієнтованих матеріалів або кваліфікаційного проєкту. Обґрунтувати врахування або відхилення кожної суттєвої пропозиції.	Таблиця зворотного зв'язку і внесених змін у Додатку 4; оновлений матеріал
Практичне випробування окремого елемента – за можливості	За погодженням із керівником від бази та за умови дотримання етичних і безпекових вимог провести обмежене професійне випробування окремого елемента рекомендацій, алгоритму, методичного матеріалу або проєктного рішення. Це може бути експертний розгляд документа, моделювання професійної ситуації, обговорення алгоритму дій, тестування інформаційного матеріалу або інша безпечна форма. Безпосередня робота з отримувачами послуг не є обов'язковою.	Опис результатів випробування у Додатку 4
4 ТИЖДЕНЬ. ПІДГОТОВКА ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ БАЗИ ПРАКТИКИ		
Розроблення пропозицій щодо використання результатів	Визначити, у якому напрямі діяльності бази можуть бути використані результати: удосконалення соціальної послуги, програми, процедури, методичного забезпечення, міжвідомчої взаємодії, підтримки цільової групи, підготовки персоналу, моніторингу або проєктної діяльності.	Розділ 5 Додатка 3
Планування умов упровадження	Визначити послідовність дій, відповідальних виконавців, партнерів, необхідні ресурси, можливі ризики, етичні обмеження, строки та очікувані результати. Для кваліфікаційного проєкту зазначити можливі джерела ресурсного забезпечення. План не створює для бази практики обов'язку впроваджувати запропоновані рішення.	Стислий план використання результатів на базі практики в Додатку 3
Представлення підсумкових	Представити керівнику та/або фахівцям бази доопрацьовані рекомендації, аналітичну записку, модель, алгоритм, програму чи проєктне	Підсумковий матеріал для бази практики;

пропозицій базі практики	рішення. Передати матеріали в погодженій формі.	відмітка або підтвердження представлення
Професійна рефлексія	Проаналізувати власну здатність співвідносити результати наукового пошуку з реальними потребами установи, комунікувати з фахівцями, аргументувати професійні рішення, враховувати зворотний зв'язок, ресурси, ризики, етичні вимоги та межі професійної компетентності.	Підсумкова професійна рефлексія (Додаток 5)
ПІДСУМКОВИЙ ЕТАП		
Оформлення звітної документації	Завершити індивідуальний план і щоденник; упорядкувати карту професійного аналізу, матеріали апробації та професійної рефлексії; підготувати звіт про проходження практики.	Комплект звітної документації
Підготовка та представлення результатів практики	Підготувати презентацію та взяти участь у підсумковій конференції. Представити професійну проблему, результати аналізу діяльності бази, адаптовані пропозиції, результати апробації, внесені зміни та умови можливого використання.	Презентація і захист результатів практики; характеристика здобувача-практиканта (Додаток 6); звіт про проходження практики (Додаток 7)

Особливості проходження практики на різних базях

Якщо переддипломна і виробнича практики проводяться на одній базі, здобувач не повторює загальну характеристику установи, аналіз її структури, функцій, цільових груп і послуг. Він використовує раніше отриману інформацію та актуалізує її лише в частині, пов'язаній із темою кваліфікаційної роботи.

Якщо переддипломна практика проводиться на іншій базі, здобувач здійснює стислий цільовий аналіз її діяльності, необхідний для розуміння професійної проблеми та можливостей застосування результатів кваліфікаційної роботи.

Якщо тема кваліфікаційної роботи безпосередньо не відповідає діяльності визначеної бази, індивідуальний план має передбачати роботу з конкретним напрямом, цільовою групою, партнерською мережею або професійною функцією, які мають змістовний зв'язок із темою. Формальний зв'язок із базою практики не є достатнім.

Варіативні завдання для дистанційного проходження практики на базі кафедри

Для здобувачів, які перебувають за межами України або через об'єктивні обставини не можуть проходити переддипломну практику очно в установі чи організації, практика може бути організована дистанційно на базі кафедри відповідно до встановленого в університеті порядку.

У дистанційному форматі професійна спрямованість практики забезпечується через роботу з діяльністю конкретної установи, організації, професійної мережі, програми, соціальної послуги або цільової групи. Здобувач використовує відкриті, деперсоналізовані або спеціально надані матеріали, взаємодіє з фахівцями дистанційно та готує професійні пропозиції для визначеного організаційного або професійного контексту.

За відсутності можливості взаємодіяти з конкретною установою кафедра може запропонувати здобувачу:

- пакет матеріалів про діяльність установи або організації;
- опис професійної проблеми;
- деперсоналізовані документи та узагальнені дані;
- опис соціальної послуги, програми або проєкту;
- матеріали про потреби визначеної цільової групи;
- перелік відкритих джерел;
- контакти фахівця або експерта для дистанційної консультації;
- навчальний професійний кейс організаційного або програмного рівня.

Такий кейс не повинен дублювати аналіз індивідуального професійного випадку, що виконувався під час виробничої практики. Він має стосуватися організації соціальної роботи, розвитку послуг, програм, проєктів, міжвідомчої взаємодії або впровадження професійних рішень.

Завдання	Зміст роботи	Результат / звітний матеріал
ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП		
Організаційна підготовка до дистанційної практики	Взяти участь у дистанційній настановчій конференції. Ознайомитися з метою, завданнями, строками, формами звітності, критеріями оцінювання та порядком комунікації. Пройти інструктаж із професійної і дослідницької етики, академічної доброчесності, конфіденційності, цифрової безпеки та захисту персональних даних.	Записи у щоденнику практики (Додаток 2)
Визначення професійного контексту дистанційної практики	Обрати або отримати від кафедри конкретну установу, організацію, програму, послугу, професійну мережу чи організаційний кейс для аналізу. Обґрунтувати його зв'язок із темою кваліфікаційної роботи. Визначити доступні джерела інформації та можливих фахівців для консультацій.	Обґрунтування обраного професійного контексту в індивідуальному плані (Додаток 1)
Узгодження індивідуального плану	Разом із керівником практики та науковим керівником визначити конкретні завдання, цифрові засоби взаємодії, строки, очікувані результати, форму дистанційної апробації та способи підтвердження виконаної роботи.	Погоджений індивідуальний план (Додаток 1)
ОСНОВНИЙ ЕТАП		
1 ТИЖДЕНЬ. ДИСТАНЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНОГО КОНТЕКСТУ		
Цільовий аналіз діяльності обраної установи або професійного середовища	За відкритими, деперсоналізованими або наданими кафедрою матеріалами проаналізувати напрям діяльності, пов'язаний із темою кваліфікаційної роботи. Визначити цільові групи, наявні	Розділ 1 карти професійного аналізу та використання результатів кваліфікаційної роботи

	послуги, програми, процедури, партнерів та способи реагування на досліджувану проблему. Не здійснювати повний загальний опис організації.	(Додаток 3); записи у щоденнику
Дистанційна консультація з фахівцем – за можливості	Провести онлайн-консультацію або письмове опитування фахівця щодо проявів визначеної проблеми, потреб цільових груп, наявних способів реагування, професійних труднощів і потреб в удосконаленні діяльності. Якщо залучити фахівця неможливо, використати експертний коментар викладача, матеріали професійних організацій або запропонований кафедрою організаційний кейс.	Узагальнені результати консультації або аналізу професійних матеріалів у Додатку 3
Визначення професійних потреб і проблемних аспектів	На основі опрацьованих матеріалів визначити, які аспекти послуги, програми, організаційної процедури, міжвідомчої взаємодії або підтримки цільової групи потребують удосконалення.	Перелік професійних потреб і проблемних аспектів у Додатку 3
2 ТИЖДЕНЬ. АДАПТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ		
Співвіднесення результатів кваліфікаційної роботи з визначеним професійним контекстом	Визначити, які результати, висновки, рекомендації, моделі, підходи або проєктні рішення можуть бути використані у діяльності обраної установи, програми чи професійного середовища. Обґрунтувати відповідність результатів визначеним професійним потребам.	Розділ 2 Додатка 3
Оцінювання можливостей дистанційно дослідженого професійного середовища	За наявними матеріалами оцінити організаційні умови, ресурси, партнерські зв'язки, професійні й етичні обмеження, ризики та можливості застосування результатів. Чітко зазначити, які висновки ґрунтуються на підтверджених відомостях, а які мають характер професійно обґрунтованого припущення.	Розділ 3 Додатка 3
Адаптація професійних пропозицій	Для традиційної роботи – адаптувати рекомендації, модель, програму, алгоритм або інший результат до визначеного професійного контексту. Для порівняльної роботи – запропонувати умови адаптації відповідного досвіду. Для кваліфікаційного проєкту – уточнити цільову групу, заходи, партнерів, ресурси, ризики, показники й сталість відповідно до обраного контексту.	Адаптовані професійні пропозиції; стислий опис у Додатку 3

Підготовка матеріалу для дистанційного професійного обговорення	Підготувати презентацію, аналітичну записку, рекомендації, стислий опис моделі, програми або проєкту. Сформулювати конкретні питання, за якими необхідно отримати професійний зворотний зв'язок.	Матеріал для апробації; план апробації у Додатку 4
3 ТИЖДЕНЬ. ДИСТАНЦІЙНА АПРОБАЦІЯ		
Організація дистанційного професійного обговорення	Узгодити з керівником форму апробації та склад учасників. Апробація може проводитися під час онлайн-семінару, конференції, засідання кафедри, круглого столу, дистанційної експертної консультації або письмового рецензування.	План дистанційної апробації в Додатку 4
Представлення результатів	Представити підготовлені матеріали фахівцям, експертам, викладачам, представникам професійних або громадських організацій, потенційним партнерам чи іншим заінтересованим сторонам. Отримати оцінку обґрунтованості, практичної придатності, етичності, реалістичності та можливостей використання пропозицій.	Заповнена форма апробації; скриншот, програма, лист-відгук, експертний висновок або інше підтвердження за наявності (Додаток 4)
Аналіз зворотного зв'язку та внесення змін	Систематизувати отримані пропозиції, визначити можливість їх урахування, внести обґрунтовані зміни до рекомендацій, професійних матеріалів або кваліфікаційного проєкту.	Таблиця зворотного зв'язку і внесених змін у Додатку 4; оновлений матеріал
4 ТИЖДЕНЬ. ПІДГОТОВКА ПРОПОЗИЦІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ		
Планування використання результатів у визначеному професійному контексті	Визначити можливий спосіб використання результатів, послідовність дій, потенційних відповідальних виконавців, партнерів, ресурси, ризики, етичні обмеження та очікувані результати. Не формулювати зобов'язань від імені установи або організації, якщо вони не були офіційно погоджені.	Стислий план професійного використання результатів у Додатку 3
Підготовка підсумкового професійного матеріалу	Оформити адаптовані пропозиції у формі, придатній для потенційного професійного користувача: аналітичної записки, рекомендацій, презентації, опису моделі, алгоритму, програми або проєктного рішення.	Підсумковий матеріал; короткий опис або посилання у Додатку 3
Професійна рефлексія	Проаналізувати переваги та обмеження дистанційної професійної діяльності, достатність використаних джерел, досвід комунікації з фахівцями,	Підсумкова професійна рефлексія (Додаток 5)

	обґрунтованість прийнятих рішень, етичні питання та напрями подальшого професійного розвитку.	
ПІДСУМКОВИЙ ЕТАП		
Оформлення звітної документації	Завершити індивідуальний план і щоденник; упорядкувати карту професійного аналізу, матеріали апробації та професійної рефлексії; підготувати звіт.	Комплект звітної документації
Представлення результатів практики	Підготувати презентацію та взяти участь у дистанційній або очній підсумковій конференції. Представити професійний контекст, адаптовані пропозиції, результати апробації, внесені зміни та умови можливого використання результатів.	Презентація і захист результатів практики; характеристика від керівника практики від кафедри (Додаток 6); звіт про проходження практики (Додаток 7)

Варіативні завдання для дистанційного проходження практики замінюють відповідні способи виконання завдань стандартного формату, але не утворюють додаткового комплекту робіт. Здобувач виконує одну погоджену траєкторію практики – очну на базі установи чи організації або дистанційну на базі кафедри. В обох випадках використовуються однакові форми звітної документації та критерії оцінювання.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

За результатами проходження переддипломної практики здобувач вищої освіти подає керівнику практики від закладу вищої освіти комплект звітної документації. До складу звітної документації входять:

1. Індивідуальний план проходження практики. Індивідуальний план складається здобувачем на початку практики на основі програми практики з урахуванням теми, формату та стану готовності кваліфікаційної роботи, а також специфіки бази практики та погоджується з керівниками практики.

В індивідуальному плані зазначаються:

- основні завдання практики;
- терміни їх виконання;
- конкретні види діяльності;
- очікуваний результат;
- відмітка про виконання.

Форма індивідуального плану наведена у Додатку 1.

2. Щоденник практики. Щоденник є основним документом, що відображає поточну діяльність здобувача під час проходження практики. У щоденнику щоденно або відповідно до встановленого графіка зазначаються:

- дата;
- зміст виконаної роботи;
- короткий опис результату;
- за необхідності – професійні та дослідницькі труднощі, спостереження і висновки;

• відмітка/підпис керівника від бази практики або керівника практики від кафедри, якщо практика проходить дистанційно на базі кафедри.

Записи у щоденнику мають бути конкретними та відображати фактично виконану роботу. Не рекомендується обмежуватися загальними формулюваннями на кшталт «виконувала завдання практики», «працювала над кваліфікаційною роботою», «опрацьовувала джерела». Необхідно зазначати, яке саме завдання виконувалося та який результат було отримано.

Форма щоденника наведена у Додатку 2.

3. Звіт про проходження переддипломної практики. Звіт є основним підсумковим документом, у якому здобувач узагальнює результати виконання програми переддипломної практики, характеризує виконані дослідницькі, аналітичні або проєктні завдання та визначає стан готовності кваліфікаційної роботи до завершального доопрацювання і захисту.

Орієнтовна структура звіту наведена у Додатку 21.

4. Характеристика здобувача-практиканта з бази практики.

Для здобувача, який проходив практику в установі або організації, характеристику надає керівник від відповідної бази практики. Для здобувача, який проходив практику дистанційно на базі кафедри, характеристику надає призначений керівник практики від кафедри.

Форма характеристики наведена у Додатку 20.

5. Інші матеріали та додатки, передбачені програмою практики або погоджені з керівником практики та науковим керівником кваліфікаційної роботи.

До таких матеріалів належать:

- карта професійного аналізу та використання результатів кваліфікаційної роботи на базі практики – Додаток 3;
- форма апробації, отриманого зворотного зв'язку та внесених змін – Додаток 4;
- підсумкова професійна та дослідницька рефлексія – Додаток 5.

До звітної документації також можуть додаватися матеріали, які підтверджують виконання індивідуального плану, зокрема:

- адаптовані професійні рекомендації;
- аналітична записка для бази практики;
- презентація результатів;
- опис моделі, програми, алгоритму або проєктного рішення;
- пропозиції щодо вдосконалення соціальної послуги, програми, професійної процедури чи міжвідомчої взаємодії;
- стислий план використання або впровадження результатів;
- матеріали професійного чи експертного оцінювання;
- програма заходу, сертифікат, витяг із протоколу, скриншот, лист-відгук або інше підтвердження апробації;
- інші матеріали, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань практики.

Зазначені матеріали не оформлюються як окремі обов'язкові додатки, якщо їхній зміст відображено в Додатках 3–5. За потреби вони додаються до відповідної форми, зазначаються у вигляді посилання або стисло описуються у звіті про проходження практики.

Конкретний склад матеріалів визначається темою, форматом і методологією кваліфікаційної роботи, змістом індивідуального плану, специфікою бази практики та формою її проходження. Здобувач подає лише ті матеріали, які відповідають фактично виконаним завданням. Відсутність матеріалу, який не передбачений індивідуальним планом або не відповідає формату кваліфікаційної роботи, не може бути підставою для зниження оцінки.

Для здобувачів, які проходять практику дистанційно на базі кафедри, використовуються ті самі форми звітної документації. У відповідних матеріалах зазначаються обраний професійний контекст, використані відкриті, деперсоналізовані або надані кафедрою джерела, проведені дистанційні консультації, форма онлайн-апробації та результати професійного обговорення. Окремий комплект додатків для дистанційної форми практики не складається.

Матеріали кваліфікаційної роботи, зокрема результати аналізу, таблиці, діаграми, матриці, розрахунки, бюджет, логічна модель, план моніторингу, реєстр ризиків, список використаних джерел та інші складники, не дублюються у звітній документації з практики. У відповідних формах стисло зазначається, які матеріали було використано, професійно інтерпретовано, адаптовано, апробовано або доопрацьовано під час практики.

Повний текст кваліфікаційної роботи може подаватися науковому керівнику відповідно до встановленого графіка, але не входить до комплексу звітної документації з переддипломної практики та не дублюється у звіті.

Звітна документація має відображати реальний зміст виконаної роботи, особистий внесок здобувача, ступінь виконання індивідуального плану, досягнення програмних результатів навчання та сформованість професійних, дослідницьких, аналітичних, проєктних і комунікативних умінь.

Подані матеріали мають підтверджувати, що здобувач:

- проаналізував прояви досліджуваної проблеми у професійній діяльності бази практики або в іншому погодженому професійному контексті;
- співвідніс результати кваліфікаційної роботи з потребами цільових груп і можливостями бази практики;
- оцінив практичну придатність, етичність, реалістичність та обмеження запропонованих рішень;
- адаптував результати кваліфікаційної роботи до визначеного професійного контексту;
- провів професійну апробацію та проаналізував отриманий зворотний зв'язок;
- уніс обґрунтовані зміни до рекомендацій, практично орієнтованих матеріалів або проєктного рішення;

- підготував пропозиції щодо професійного використання результатів;
- здійснив професійну та дослідницьку рефлексію.

Під час оформлення звітної документації здобувач зобов'язаний дотримуватися вимог конфіденційності та законодавства щодо захисту персональних даних. У звіті, щоденнику, додатках та інших матеріалах практики не допускається зазначення прізвищ, адрес, контактних даних, діагнозів та іншої інформації, за якою можна прямо або опосередковано ідентифікувати конкретного учасника дослідження, отримувача соціальних послуг або іншу залучену особу, якщо інше прямо не передбачено законодавством і не забезпечено належної правової та етичної підстави для використання такої інформації.

У разі використання матеріалів професійного випадку, інтерв'ю, консультації або іншої взаємодії персональні дані замінюються умовними позначеннями, а інформація подається в узагальненому або знеособленому вигляді. Фото-, відео- та аудіоматеріали можуть використовуватися у звітності лише за наявності відповідної згоди та з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних.

Первинні матеріали, які містять персональні або інші конфіденційні дані, зокрема заповнені анкети, повні записи інтерв'ю, аудіо- та відеозаписи, контактні відомості учасників, документи отримувачів соціальних послуг, внутрішні документи установ з обмеженим доступом, не включаються до відкритого комплексу звітної документації та не завантажуються до Moodle.

У звітній документації подаються лише деперсоналізовані масиви даних, узагальнені результати, аналітичні таблиці, категорії, теми, висновки та професійні пропозиції. Порядок збирання, використання, зберігання і видалення первинних матеріалів визначається програмою дослідження, змістом інформованої згоди, вимогами бази практики та методичними рекомендаціями до написання кваліфікаційної роботи.

Документація подається керівнику-методисту від закладу вищої освіти у п'ятиденний строк після закінчення практики. Остаточну оцінку за результати практики виставляє керівник-методист від закладу вищої освіти відповідно до встановлених критеріїв оцінювання з урахуванням:

- якості виконання програми та індивідуального плану практики;
- якості поданої звітної документації;
- професійної обґрунтованості підготовлених пропозицій;
- результатів професійної апробації;
- характеристики здобувача з бази практики або характеристики керівника практики від кафедри;
- результатів участі у підсумковій конференції.

Переддипломна практика завершується підсумковою конференцією, яка може проводитися в очному або дистанційному форматі. Під час конференції здобувачі:

- стисло характеризують професійний контекст проходження практики;
- представляють проблему, пов'язану з темою кваліфікаційної роботи;
- пояснюють професійне значення отриманих результатів;
- презентують адаптовані рекомендації, матеріали або проєктні рішення;
- характеризують проведену апробацію та отриманий зворотний зв'язок;
- обґрунтовують унесені зміни;
- визначають умови та обмеження професійного використання результатів;
- аналізують труднощі, що виникли під час практики, і способи їх подолання;
- формують висновки щодо власного професійного та дослідницького розвитку.

Підсумкова конференція не є захистом кваліфікаційної роботи. Її метою є представлення результатів проходження переддипломної практики та оцінювання здатності здобувача співвідносити результати наукового пошуку з реальними потребами професійної діяльності, обґрунтовувати й апробувати професійні рішення та визначати можливості їх використання у практиці соціальної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів переддипломної практики здійснюється за 100-бальною шкалою на підставі:

- виконання здобувачем програми та індивідуального плану практики;
- якості аналізу професійної діяльності бази практики або іншого погодженого професійного контексту;
- здатності співвіднести результати кваліфікаційної роботи з потребами бази практики та її цільових груп;
- якості підготовлених професійних пропозицій;
- результатів професійної апробації та врахування отриманого зворотного зв'язку;
- обґрунтованості пропозицій щодо професійного використання результатів;
- якості звітної документації;
- характеристики здобувача-практиканта;
- результатів представлення роботи під час підсумкової конференції.

Критерії оцінювання є спільними для здобувачів, які виконують традиційну кваліфікаційну роботу, зокрема порівняльного характеру, та здобувачів, які виконують кваліфікаційний проект. Зміст результатів конкретизується відповідно до теми, формату й методології кваліфікаційної роботи, індивідуального плану та особливостей бази практики.

Форма проходження практики – очно на базі установи чи організації або дистанційно на базі кафедри – не впливає на максимальну кількість балів і загальні вимоги до результатів практики.

№	Вид роботи	Документ / результат	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Планування та організація роботи під час практики	Індивідуальний план; щоденник практики	відповідність індивідуального плану програмі практики, темі кваліфікаційної роботи та специфіці бази практики – 2 б.; конкретність завдань, видів діяльності, строків та очікуваних результатів – 2 б.; обґрунтованість обраних форм професійної взаємодії й апробації – 2 б.; послідовність і своєчасність виконання запланованих завдань – 2 б.; систематичність і конкретність записів у щоденнику – 2 б.	10
2	Цільовий аналіз професійної діяльності бази практики або погодженого професійного контексту	Карта професійного аналізу та використання результатів кваліфікаційної роботи на базі практики; записи у щоденнику	обґрунтованість зв'язку професійної проблеми з темою кваліфікаційної роботи – 3 б.; аналіз проявів проблеми у діяльності бази або погодженому професійному контексті – 3 б.; характеристика наявних послуг, програм, процедур або способів професійного реагування – 3 б.; визначення потреб, ресурсів, обмежень і можливостей бази практики – 3 б.; використання достовірних	15

			професійних джерел, матеріалів та інформації фахівців – 3 б.	
3	Професійна інтерпретація результатів кваліфікаційної роботи	Карта професійного аналізу та використання результатів кваліфікаційної роботи на базі практики; відповідні матеріали кваліфікаційної роботи	обґрунтованість відбору результатів, значущих для професійної діяльності – 4 б.; визначення їх значення для розв’язання професійної проблеми – 4 б.; логічний зв’язок між результатами кваліфікаційної роботи та потребами бази практики – 4 б.; критичне оцінювання переваг, обмежень і меж застосування результатів – 4 б.; урахування специфіки ОПП відповідно до теми кваліфікаційної роботи – 4 б.	20
4	Адаптація та обґрунтування професійних пропозицій	Адаптовані рекомендації, аналітична записка, модель, програма, алгоритм, інформаційний чи методичний матеріал або проектне рішення; відповідний розділ карти професійного аналізу	відповідність підготовлених пропозицій визначеній професійній проблемі та потребам цільових груп – 3 б.; урахування специфіки діяльності й ресурсів бази практики – 3 б.; логічність, змістовність і структурованість – 3 б.; практична придатність і реалістичність – 3 б.; урахування професійної етики, соціальної інклюзії, безпеки, міжвідомчої взаємодії та сталості відповідно до теми роботи – 3 б.	15
5	Професійна апробація та вдосконалення результатів	Форма апробації, отриманого зворотного зв’язку та внесених змін; підтвердні матеріали; доопрацьовані професійні пропозиції	відповідність обраної форми апробації змісту і професійному призначенню результатів – 2 б.; залучення релевантних фахівців, експертів, партнерів або інших заінтересованих сторін – 2 б.; чіткість і професійна обґрунтованість представлення результатів – 3 б.; повнота фіксації та критичність аналізу отриманого зворотного зв’язку – 3 б.; обґрунтованість унесених змін або аргументація відхилення окремих пропозицій – 3 б.; належне підтвердження проведеної апробації – 2 б.	15
6	Планування професійного	Стислий план професійного використання	чіткість визначення потенційних користувачів і напряму застосування результатів – 2 б.; конкретність	10

	використання результатів	результатів; підсумковий матеріал для бази практики	способу професійного використання – 2 б.; обґрунтованість організаційних умов, етапів, партнерів і ресурсів – 2 б.; урахування ризиків, професійних та етичних обмежень – 2 б.; визначення очікуваних результатів і можливих показників їх досягнення – 2 б.	
7	Дотримання професійних та етичних вимог, академічної доброчесності й захисту даних	Щоденник, карта професійного аналізу, матеріали апробації, звіт та інші подані матеріали	дотримання конфіденційності, захисту персональних даних та принципу добровільності участі – 2 б.; дотримання професійної етики, недискримінації, інклюзії, безпеки та меж власної компетентності – 1 б.; дотримання академічної доброчесності та достовірність поданих відомостей – 1 б.; коректне і прозоре використання цифрових засобів та генеративного штучного інтелекту – 1 б.	5
8	Оформлення та представлення результатів практики	Індивідуальний план, щоденник, карта професійного аналізу, форма апробації, підсумкова професійна та дослідницька рефлексія, характеристика, звіт, презентація	повнота й узгодженість комплексу звітної документації – 2 б.; достовірність і належне оформлення матеріалів – 2 б.; змістовність професійної та дослідницької рефлексії – 2 б.; логічність і чіткість представлення результатів на підсумковій конференції – 2 б.; аргументованість відповідей на запитання – 2 б.	10
	Разом			100

Особливості застосування критеріїв до різних форматів кваліфікаційної роботи **Традиційна кваліфікаційна робота**

Для традиційної кваліфікаційної роботи оцінюються:

- здатність визначити професійне значення результатів дослідження;
- аргументованість висновків і рекомендацій;
- відповідність рекомендацій потребам бази практики та її цільових груп;
- обґрунтованість адаптації результатів до діяльності конкретної установи або організації;
- можливість використання результатів для вдосконалення професійної практики.

Наявність окремого практичного продукту не є обов'язковою, якщо практичний результат роботи представлено обґрунтованими рекомендаціями або іншими професійними пропозиціями.

Традиційна кваліфікаційна робота порівняльного характеру

Якщо робота має порівняльний характер, додатково враховуються:

- обґрунтованість вибору підходів, моделей, програм або практик, запропонованих для використання;
- урахування відмінностей між порівнюваними професійними, нормативними, організаційними та соціокультурними контекстами;
- визначення складників досвіду, які можуть бути використані або адаптовані;
- урахування ресурсних, безпекових, етичних та інших обмежень;
- реалістичність пропозицій щодо використання відповідного досвіду в діяльності бази практики або в українських умовах.

Ці показники оцінюються в межах критеріїв 2–4 і 6 та не утворюють окремих додаткових балів.

Кваліфікаційний проєкт

Для кваліфікаційного проєкту оцінюються:

- відповідність проєктного рішення визначеній професійній проблемі та потребам цільової групи;
- логічний зв'язок між проблемою, метою, завданнями, заходами й очікуваними результатами;
- реалістичність використання проєкту в умовах бази практики або іншого визначеного професійного контексту;
- обґрунтованість ресурсів, партнерів і механізмів взаємодії;
- урахування моніторингу, ризиків, професійної етики та сталості результатів.

Якщо кваліфікаційний проєкт виконується у формі грантово-проєктної заявки, може додатково враховуватися відповідність умовам потенційного конкурсу або вимогам донора. Фактичне подання проєктної заявки та рішення щодо її фінансування не є критеріями оцінювання переддипломної практики.

Зазначені показники оцінюються в межах критеріїв 2–6 і не утворюють окремих додаткових балів.

Особливості оцінювання дистанційної практики

Для здобувачів, які проходять практику дистанційно на базі кафедри, застосовуються ті самі критерії та максимальна кількість балів.

У межах оцінювання цільового аналізу професійного контексту враховуються:

- обґрунтованість вибору установи, організації, програми, послуги або професійного середовища;
- якість аналізу відкритих, деперсоналізованих або наданих кафедрою матеріалів;
- використання дистанційних консультацій, експертних оцінок та професійних джерел;
- здатність відокремлювати підтверджені відомості від професійно обґрунтованих припущень;
- відповідність адаптованих пропозицій визначеному професійному контексту.

Дистанційна форма консультацій, експертного оцінювання, апробації та представлення результатів не є підставою для зниження оцінки.

Рівні виконання окремого критерію

Під час визначення кількості балів у межах кожного критерію застосовуються такі орієнтири:

- **90–100 % від максимальної кількості балів за критерієм** – завдання виконано повністю, самостійно та у визначений строк; представлений результат є професійно обґрунтованим, логічним, достовірним і належно оформленим;
- **75–89 %** – завдання виконано правильно та в повному обсязі, але наявні окремі несуттєві недоліки в аналізі, обґрунтуванні, адаптації або оформленні результату;
- **60–74 %** – завдання загалом виконано, але результат є недостатньо повним, конкретним або аргументованим і потребує змістового доопрацювання;
- **50–59 %** – завдання виконано частково; наявні істотні недоліки, однак представлений результат мінімально підтверджує досягнення відповідних результатів навчання;
- **менше 50 %** – завдання не виконано або виконано фрагментарно; результат не відповідає програмі практики чи не підтверджує досягнення відповідних результатів навчання.

Загальні положення оцінювання

Оцінюється не сам факт наявності документа, а якість, достовірність і професійна обґрунтованість представленого в ньому результату. Формальне заповнення додатка без фактичного виконання відповідного завдання не є підставою для нарахування максимальної кількості балів.

Оцінювання переддипломної практики не передбачає окремого оцінювання якості або ступеня готовності повного тексту кваліфікаційної роботи. Оцінюється діяльність, виконана здобувачем у межах програми практики.

Здобувач подає лише ті матеріали, які відповідають темі та формату кваліфікаційної роботи, індивідуальному плану і фактично виконаним завданням. Відсутність матеріалу, який не передбачений програмою або індивідуальним планом, не може бути підставою для зниження оцінки.

Дотримання академічної доброчесності, професійної етики, конфіденційності та вимог захисту персональних даних є наскрізною умовою виконання всіх завдань практики.

Несвочасне подання документації без поважної причини враховується під час оцінювання планування, організації роботи та оформлення результатів практики.

Виявлення вигаданих джерел, сфабрикованих або фальсифікованих даних, привласнення чужих результатів, прихованого використання чужого тексту чи інших порушень академічної доброчесності є підставою для перегляду балів за відповідними критеріями та застосування процедур, установлених нормативними документами університету.

Порушення вимог конфіденційності та захисту персональних даних потребує усунення порушення до прийняття комплексу звітної документації та враховується під час оцінювання відповідних результатів.

Підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за всіма критеріями. Переведення підсумкової кількості балів у національну оцінку та оцінку за шкалою ЄКТС здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти БДПУ.

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Зміст критеріїв оцінювання результатів переддипломної практики:

Наведені характеристики застосовуються незалежно від формату кваліфікаційної роботи та форми проходження практики. Під час оцінювання враховуються зміст індивідуального плану, особливості бази практики або іншого погодженого професійного контексту, якість виконаних завдань, професійна обґрунтованість підготовлених пропозицій та результати їх апробації.

Оцінка А (90–100 балів). Програму та індивідуальний план практики виконано повністю й у встановлені строки. Здобувач самостійно і ґрунтовно проаналізував прояви досліджуваної проблеми у діяльності бази практики або іншому погодженому професійному контексті, визначив наявні способи професійного реагування, потреби, ресурси, обмеження та можливості їх удосконалення.

Результати кваліфікаційної роботи коректно співвіднесено з потребами бази практики та її цільових груп. Підготовлені рекомендації, аналітичні матеріали або проєктні рішення є професійно обґрунтованими, адаптованими до умов бази, практично придатними, реалістичними й етично прийнятними. Апробацію проведено належним чином, отриманий зворотний зв'язок критично проаналізовано, а внесені зміни аргументовано. Пропозиції щодо професійного використання результатів є конкретними та враховують необхідні умови, ресурси, партнерів, ризики й очікувані результати.

Здобувач дотримується академічної доброчесності, професійної етики, конфіденційності та вимог захисту персональних даних. Звітна документація є повною, достовірною, змістовно узгодженою і належно оформленою. Під час підсумкової конференції здобувач чітко представляє результати, аргументовано відповідає на запитання та критично оцінює власну професійну діяльність.

Оцінка В (78–89 балів). Програму та індивідуальний план практики виконано повністю. Професійну проблему і її прояви у діяльності бази практики визначено правильно. Проаналізовано наявні способи реагування, потреби та можливості бази.

Результати кваліфікаційної роботи обґрунтовано співвіднесено з професійним контекстом. Підготовлені пропозиції загалом відповідають потребам цільових груп і можливостям установи, але містять окремі несуттєві недоліки в аналізі, адаптації, аргументації або визначенні умов використання. Апробацію проведено, основний зворотний зв'язок ураховано. Звітна документація оформлена належним чином. Під час підсумкової конференції здобувач упевнено представляє результати та переважно аргументовано відповідає на запитання.

Оцінка С (65–77 балів). Основні завдання програми та індивідуального плану виконано. Здобувач загалом правильно визначив професійну проблему та її зв'язок із діяльністю бази практики, але аналіз потреб, ресурсів, обмежень або наявних способів професійного реагування є недостатньо деталізованим.

Зв'язок між результатами кваліфікаційної роботи та потребами бази практики простежується, однак окремі рекомендації або проєктні рішення потребують додаткового обґрунтування й адаптації. Апробацію проведено, але отриманий зворотний зв'язок ураховано частково. Пропозиції щодо професійного використання результатів сформульовано, хоча вони потребують конкретизації. У звітній документації наявні окремі недоліки, які не перешкоджають оцінюванню результатів практики. Під час представлення здобувач розкриває основні результати, проте не всі відповіді є достатньо аргументованими.

Оцінка D (58–64 бали). Програму практики загалом виконано, проте окремі завдання виконані не в повному обсязі або з помітними недоліками. Аналіз професійної діяльності бази має переважно описовий характер. Потреби, ресурси, обмеження та можливості установи визначено частково.

Результати кваліфікаційної роботи співвіднесено з діяльністю бази практики, але зв'язок між визначеною професійною проблемою та підготовленими пропозиціями не завжди є чітким. Рекомендації або проєктні рішення недостатньо адаптовані до реальних умов установи. Апробацію проведено формально або її результати враховано не повною мірою. Пропозиції щодо

професійного використання результатів мають загальний характер. Звітна документація містить змістові й технічні помилки, проте дає можливість установити виконання основних завдань практики.

Оцінка Е (50–57 балів). Виконано мінімально необхідний обсяг завдань, який підтверджує досягнення основних результатів переддипломної практики. Професійну проблему визначено, але аналіз її проявів у діяльності бази, наявних способів реагування, потреб і ресурсів є поверховим або фрагментарним.

Підготовлені професійні пропозиції мають переважно загальний характер, недостатньо враховують специфіку бази практики та потребують істотного доопрацювання. Апробацію проведено, однак отриманий зворотний зв'язок зафіксовано або враховано поверхово. Умови професійного використання результатів визначено на мінімально достатньому рівні. Звітна документація містить суттєві недоліки, але загалом підтверджує виконання обов'язкових завдань. Під час підсумкової конференції здобувач стисло представляє результати, однак має труднощі з їх аргументацією та критичною оцінкою.

Оцінка FХ (35–49 балів). Значну частину програми або індивідуального плану практики не виконано чи не підтверджено належними матеріалами. Аналіз діяльності бази практики або погодженого професійного контексту є фрагментарним і не дає можливості визначити реальні потреби, ресурси та обмеження.

Зв'язок між результатами кваліфікаційної роботи і професійною діяльністю бази належно не обґрунтовано. Підготовлені пропозиції не адаптовані до професійного контексту, мають суттєві недоліки або відсутні. Апробацію не проведено, не підтверджено або її результати не проаналізовано. Пропозиції щодо професійного використання результатів відсутні чи не відповідають виконаній роботі. Звітна документація є неповною або містить суттєві суперечності. Необхідне доопрацювання і повторне подання визначених завдань та звітної документації у встановленому університетом порядку.

Оцінка F (1–34 бали). Програму практики не виконано. Обов'язкові завдання та основна звітна документація відсутні або представлені матеріали не відповідають змісту й вимогам переддипломної практики. Фактична діяльність на базі практики або в погодженому дистанційному професійному контексті не підтверджена.

Здобувач не продемонстрував здатності аналізувати професійну проблему, співвідносити результати наукового пошуку з потребами професійної діяльності, готувати й обґрунтовувати професійні пропозиції. Достовірність або самостійність виконання представлених матеріалів не підтверджено. Повторне проходження практики здійснюється відповідно до встановленого в університеті порядку.

Опис оцінок А–F не замінює детального нарахування балів за окремими критеріями. Підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за всіма видами роботи, наведеними в таблиці критеріїв оцінювання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О. М. Денисюк та ін. ; за ред. О. В. Епель, Т. Л. Лях, І. В. Силантьєвої. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/374582040_Aktualni_pitanna_socialnoi_roboti
2. Менеджмент соціальних послуг в умовах війни : матеріали тренінгу. Київ : ПРООН в Україні, 2023. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/materialy-treninhu-menedzhment-sotsialnykh-posluh-v-umovakh-viyny>
3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>
4. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 № 429. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0643-20>.
5. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>
6. Про проведення практики здобувачів вищої освіти в Бердянському державному педагогічному університеті : Положення, затверджене рішенням Вченої ради БДПУ від 28.12.2023 № 9/3.10, введене в дію наказом БДПУ від 9.02.2024 № 8. Бердянський державний педагогічний університет. Запоріжжя, 2024. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-provedennya-praktyky-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-bdpu.pdf>
7. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті [Електронний ресурс]. Запоріжжя : Бердянський державний педагогічний університет, 2026. 11 с. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-ocinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-u-bdpu-1.pdf>
8. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2671-19>.
9. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти [Електронний ресурс]. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2020. 58 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>
10. Українське суспільство в умовах війни. Рік 2024 : колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін. ; за ред. Є. Головахи, С. Дембіцького. Київ : Інститут соціології НАН України, 2024. 450 с. URL: <https://isnasu.org.ua/publish/ukrainske-suspilstvo/issues.php>
11. Психологічна та соціальна допомога постраждалим під час війни та у період післявоєнного відновлення : довідник для фахівців соціальної сфери. Київ : Програма підтримки ОБСЄ для України, 2025. 102 с. URL: https://resources.osce.org/sites/default/files/documents/publications/2026/04/Довідник_Психологічна%20та%20соціальна%20допомога_ОБСЄ_2025.pdf
12. Braun V., Clarke V. *Thematic Analysis: A Practical Guide*. London : SAGE Publications, 2022. 376 p. URL: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/thematic-analysis/book248481>
13. Creswell J. W., Creswell J. D. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 6th ed. Thousand Oaks, CA : SAGE Publications, 2023. 320 p. URL: <https://us.sagepub.com/en-us/nam/research-design/book270550>
14. Damschroder L. J., Reardon C. M., Widerquist M. A. O., Lowery J. The updated Consolidated Framework for Implementation Research based on user feedback. *Implementation Science*. 2022. Vol. 17. Art. 75. DOI: <https://doi.org/10.1186/s13012-022-01245-0>
15. Nilsen P., Birken S. A. (eds.). *Handbook on Implementation Science*. Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2020. 576 p. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781788975995>

16. Saldaña J. *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. 4th ed. London : SAGE Publications, 2021. 440 p. URL: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/the-coding-manual-for-qualitative-researchers/book273583>
17. World Health Organization. *Guidance on Community Mental Health Services: Promoting Person-Centred and Rights-Based Approaches*. Geneva : WHO, 2021. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240025707>

Допоміжна література

1. Alessi E. J., Kahn S. Toward a trauma-informed qualitative research approach: guidelines for ensuring the safety and promoting the resilience of research participants. *Qualitative Research in Psychology*. 2023. Vol. 20, No. 1. P. 121–154. DOI: <https://doi.org/10.1080/14780887.2022.2107967>
2. Levenson J. Translating trauma-informed principles into social work practice. *Social Work*. 2020. Vol. 65, No. 3. P. 288–298. DOI: <https://doi.org/10.1093/sw/swaa020>
3. OECD. *Applying Evaluation Criteria Thoughtfully*. Paris : OECD Publishing, 2021. DOI: <https://doi.org/10.1787/543e84ed-en>
4. Skivington K., Matthews L., Simpson S. A. et al. A new framework for developing and evaluating complex interventions: update of Medical Research Council guidance. *BMJ*. 2021. Vol. 374. Art. n2061. DOI: <https://doi.org/10.1136/bmj.n2061>
5. Substance Abuse and Mental Health Services Administration. *Practical Guide for Implementing a Trauma-Informed Approach*. Rockville, MD : SAMHSA, 2023. URL: <https://store.samhsa.gov/product/practical-guide-implementing-trauma-informed-approach/pep23-06-05-005>
6. World Bank, Government of Ukraine, European Commission, United Nations. *Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022 – December 2024*. Washington, DC : World Bank, 2025. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>
7. World Health Organization. *World Mental Health Report: Transforming Mental Health for All*. Geneva : WHO, 2022. URL: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240049338>

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org.ua>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org.ua>
3. Електронна підтримка навчання Moodle <https://edu.bdpu.org/login/index.php>
4. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>
6. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua>
7. Міністерство у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua>
8. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
9. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua>
10. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua>
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <https://www.nbu.gov.ua>
12. Інститут соціології НАН України. URL: <https://isnasu.org.ua>
13. International Federation of Social Workers. URL: <https://www.ifsw.org>
14. World Health Organization – Ukraine. URL: <https://www.who.int/countries/ukr>
15. United Nations Development Programme in Ukraine. URL: <https://www.undp.org/ukraine>
16. International Organization for Migration – Ukraine. URL: <https://ukraine.iom.int>
17. Mental Health and Psychosocial Support Minimum Service Package. URL: <https://mhpssmsp.org>

ДОДАТКИ

Додаток 1

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
виробничої практики

Здобувач(ка) вищої освіти: _____

Група: _____

Спеціальність: П10 «Соціальна робота та консультування»

Освітньо-професійна програма: «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»

Тема кваліфікаційної роботи: _____

Формат кваліфікаційної роботи:

☐ традиційна кваліфікаційна робота☐ кваліфікаційний проєкт

База практики:

Форма проходження практики:

☐ очна☐ дистанційна☐ змішана

Термін проходження практики: з «__» _____ 20__ р.

до «__» _____ 20__ р.

Керівник практики від університету:

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

Керівник практики від бази:

Мета індивідуального плану

Індивідуальний план визначає конкретні види діяльності здобувача під час переддипломної практики відповідно до програми практики, теми, формату, методології та стану підготовки кваліфікаційної роботи, а також специфіки й можливостей бази практики.

Конкретний зміст діяльності та очікувані результати визначаються індивідуально. Для здобувачів, які проходять практику дистанційно на базі кафедри, завдання виконуються на матеріалах обраної установи, організації, громади або іншого професійного середовища з використанням відкритих, наданих базою чи деперсоналізованих матеріалів та, за можливості, дистанційної взаємодії з фахівцями.

№	Завдання	Конкретні види діяльності	Термін виконання	Очікуваний результат	Відмітка про виконання
1	Визначення стану готовності кваліфікаційної роботи та планування	Проаналізувати стан виконання кваліфікаційної роботи; визначити завершені й незавершені		Визначено стан готовності кваліфікаційної роботи; сформовано індивідуальний	

	діяльності під час практики	складники; конкретизувати завдання практики; погодити послідовність роботи з керівником практики та науковим керівником		план проходження практики	
2	Вивчення професійного контексту бази практики відповідно до теми кваліфікаційної роботи	Ознайомитися з напрямками діяльності бази практики, її цільовими групами, послугами, програмами, проектами, професійними процедурами та доступною документацією, пов'язаними з проблематикою кваліфікаційної роботи		Підготовлено стислий опис професійного контексту бази практики та визначено його зв'язок із темою кваліфікаційної роботи	
3	Аналіз проявів досліджуваної проблеми у діяльності бази практики або визначеному професійному середовищі	Проаналізувати, як проблема, досліджувана у кваліфікаційній роботі, проявляється у роботі бази практики; визначити потреби, ресурси, ризики, бар'єри та можливості професійного реагування		Визначено професійні аспекти проблеми, потреби цільових груп та можливості їх урахування у кваліфікаційній роботі	
4	Опрацювання джерельної, документальної або емпіричної бази кваліфікаційної роботи	Систематизувати наукові джерела, нормативно-правові документи, статистичні, емпіричні чи інші матеріали; за потреби уточнити методи аналізу; перевірити повноту, релевантність і коректність використаних даних		Упорядковано й уточнено джерельну, документальну або емпіричну базу кваліфікаційної роботи	
5	Виконання основного	Залежно від формату кваліфікаційної		Отримано завершений	

	індивідуального дослідницького, аналітичного або проєктного завдання	роботи: здійснити аналіз емпіричних даних, документів, випадків, програм чи практик; провести порівняльний аналіз; уточнити рекомендації; доопрацювати аналітичне обґрунтування, логічну модель, план заходів, бюджет, систему моніторингу та оцінювання або інші складники кваліфікаційного проєкту		дослідницький, аналітичний або проєктний результат, передбачений індивідуальним планом	
6	Співвіднесення результатів кваліфікаційної роботи з потребами професійної практики	Визначити можливості використання отриманих результатів у діяльності бази практики або іншому відповідному професійному середовищі; адаптувати рекомендації, модель, програму, методичний, інформаційний, аналітичний чи проєктний продукт до потреб цільової групи та умов його застосування		Підготовлено або уточнено практично орієнтований результат кваліфікаційної роботи та визначено можливі напрями його професійного використання	
7	Професійна апробація результатів кваліфікаційної роботи	Представити визначені результати керівнику практики, фахівцям бази практики, науковому керівнику, представникам професійної спільноти або іншим компетентним особам; отримати й зафіксувати		Проведено професійну апробацію; отримано пропозиції та зауваження щодо змісту, практичної доцільності й можливостей застосування результатів	

		професійний зворотний зв'язок			
8	Урахування результатів апробації та визначення можливостей упровадження	Проаналізувати отриманий зворотний зв'язок; визначити пропозиції, які доцільно врахувати; внести обґрунтовані зміни до рекомендацій, практичного продукту або складників кваліфікаційного проекту; визначити умови й обмеження їх використання		Зафіксовано отримані пропозиції та внесені зміни; визначено умови, обмеження і можливі способи використання результатів	
9	Оцінювання готовності кваліфікаційної роботи до завершального доопрацювання	Перевірити змістову узгодженість теми, мети, завдань, методів, результатів і висновків; визначити складники, які потребують доопрацювання перед попереднім захистом і захистом; скласти реалістичний план завершення роботи		Визначено фактичний стан готовності кваліфікаційної роботи та складено конкретний план її завершального доопрацювання	
10	Підсумкова професійна та дослідницька рефлексія	Узагальнити результати проходження практики; оцінити сформовані професійні, дослідницькі й проектні вміння; визначити труднощі, способи їх подолання та значення отриманих результатів для майбутньої професійної діяльності		Підготовлено підсумкову професійну та дослідницьку рефлексію; оформлено звітну документацію і матеріали для підсумкової конференції	

Індивідуальне завдання

Назва завдання:

Обґрунтування зв'язку завдання з темою кваліфікаційної роботи та специфікою бази практики:

Зміст завдання:

Очікуваний результат:

Форма представлення результату:

Погоджено

Керівник практики від університету

_____/_____
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник кваліфікаційної роботи

_____/_____
(підпис) (ПІБ)

Керівник практики від бази

_____/_____
(підпис) (ПІБ)

Здобувач(ка) вищої освіти

_____/_____
(підпис) (ПІБ)

Дата: «__» _____ 20__ р.

ЩОДЕННИК виробничої практики

Здобувач(ка) вищої освіти: _____

Група: _____

Спеціальність: П10 «Соціальна робота та консультування»

ОПП: «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»

База практики: _____

Термін практики: _____

Керівник від університету: _____

Керівник від бази: _____

1. Щоденні записи

Дата	Зміст виконаної роботи	Результат / що зроблено	Кількість годин	Підпис керівника

За необхідності таблиця продовжується на наступних сторінках.

Рекомендації щодо ведення щоденника

У графі «**Зміст виконаної роботи**» необхідно зазначати конкретну діяльність, наприклад:

- ознайомила/ся зі структурою установи та основними напрямками її діяльності;
- спостерігала за проведенням первинного консультування;
- взяла участь у підготовці індивідуального плану соціального супроводу;
- проаналізувала порядок перенаправлення отримувачів послуг;
- взяла участь у командній нараді;
- здійснила аналіз знеособлених даних;
- розробила окремий елемент соціальної технології.

У графі «**Результат / що зроблено**» зазначається конкретний результат діяльності:

- складено аналітичний профіль;
- визначено основні потреби та ресурси;
- розроблено карту перенаправлення;
- підготовлено проєкт професійного продукту;
- отримано зворотний зв'язок;
- сформульовано пропозиції щодо вдосконалення.

Записи мають відображати фактично виконану діяльність. Не рекомендується використовувати однакові загальні формулювання протягом кількох днів.

2. Підсумок виконання практики

Показник	Відомості
Загальна кількість годин	180
Виконання програми практики	
Індивідуальне завдання	
Основні професійні результати	
Основні труднощі	
Що потребує подальшого професійного розвитку	

Здобувач(ка): _____ / _____

Керівник практики від бази: _____ / _____

Дата: «_» _____ 20__ р.

КАРТА ПРОФЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА БАЗІ ПРАКТИКИ

1. Характеристика професійного контексту

Позиція для аналізу	Стисла характеристика
Тип і основні напрями діяльності бази практики / обраної установи, організації або професійного середовища	
Цільові групи, з якими працює база практики	
Соціальні послуги, програми, проекти, заходи або інші напрями роботи, пов'язані з темою кваліфікаційної роботи	
Фахівці, структурні підрозділи та партнерські організації, діяльність яких пов'язана з досліджуваною проблемою	
Документи, відкриті дані, статистичні, інформаційно-аналітичні або деперсоналізовані матеріали, використані для аналізу	

2. Аналіз досліджуваної проблеми у професійному середовищі

Позиція для аналізу	Результати аналізу
Як проблема, досліджувана у кваліфікаційній роботі, проявляється в діяльності бази практики або обраному професійному середовищі	
Потреби цільової групи, пов'язані з досліджуваною проблемою	
Наявні ресурси й можливості для розв'язання або зменшення проблеми	
Основні ризики, труднощі та бар'єри	
Наявні способи професійного реагування: послуги, технології, програми, проекти, процедури, механізми взаємодії	
Аспекти, які потребують удосконалення або додаткового професійного реагування	

3. Зв'язок результатів кваліфікаційної роботи з потребами професійної практики

Результат або складник кваліфікаційної роботи	Потреба чи проблема, на розв'язання якої він спрямований	Потенційні користувачі результату	Можливий спосіб професійного використання	Необхідність адаптації або доопрацювання

У таблиці можуть зазначатися висновки, рекомендації, модель, програма, алгоритм, методичні матеріали, інформаційний продукт, аналітична записка, інструментарій оцінювання, соціальний або грантовий проект та інші результати, передбачені темою і форматом кваліфікаційної роботи.

4. Професійне використання результатів

Позиція	Зміст
Результат, рекомендований для професійного використання	
Мета його використання	
Цільова група	
Фахівці або структурні підрозділи, які можуть використовувати результат	
Умови, необхідні для використання результату	
Необхідні ресурси	
Можливі партнери	
Ризики та обмеження	

Дотримання професійної етики, конфіденційності та вимог захисту персональних даних	
Очікуваний професійний або соціальний ефект	
Можливі показники оцінювання результативності	

5. Висновок здобувача

Наскільки результати кваліфікаційної роботи відповідають потребам бази практики або обраного професійного середовища:

Які результати можуть бути використані у професійній діяльності:

Що необхідно уточнити, адаптувати або доопрацювати:

Які умови та ресурси необхідні для подальшого використання або впровадження результатів:

6. Зауваження та рекомендації керівника практики / представника професійного середовища

Примітка

Для здобувачів, які проходять практику дистанційно на базі кафедри, карта заповнюється за результатами аналізу діяльності обраної реальної установи, організації, громади, програми або іншого професійного середовища. Для аналізу можуть використовуватися відкриті дані, нормативні документи, публічні звіти, описи соціальних послуг і програм, деперсоналізовані матеріали, результати дистанційних консультацій або професійного обговорення з фахівцями.

У документі не допускається розміщення персональних даних отримувачів соціальних послуг, учасників дослідження або інших осіб. Інформація подається в узагальненому чи знеособленому вигляді.

ФОРМА ПРОФЕСІЙНОЇ АПРОБАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ, ОТРИМАНОГО ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ВНЕСЕНИХ ЗМІН

1. Загальна інформація про апробацію

Дата проведення: _____

Форма проведення:

- ☐ очна
- ☐ дистанційна
- ☐ змішана

Спосіб проведення апробації:

- ☐ професійне обговорення
- ☐ індивідуальна консультація з фахівцем
- ☐ експертне оцінювання
- ☐ презентація результатів
- ☐ обговорення на засіданні, нараді, круглому столі або робочій зустрічі
- ☐ пілотне представлення матеріалу цільовій аудиторії
- ☐ інше: _____

Особа (особи), залучена до апробації:

ПІБ Посада / професійний статус Установа або організація Форма участі

2. Результат, поданий на професійну апробацію

Назва результату або матеріалу:

Вид результату:

- ☐ висновки кваліфікаційної роботи
- ☐ практичні рекомендації
- ☐ модель або алгоритм професійної діяльності
- ☐ програма соціальної чи психосоціальної підтримки
- ☐ методичні матеріали
- ☐ інформаційний або просвітницький продукт
- ☐ аналітична записка
- ☐ діагностичний чи оцінювальний інструментарій
- ☐ соціальний або грантовий проєкт
- ☐ окремий складник кваліфікаційного проєкту
- ☐ інше: _____

Цільова група, для якої призначено результат:

Професійна проблема або потреба, на розв'язання якої спрямовано результат:

Мета проведення апробації:

Форма представлення матеріалу:

- ☐ усна презентація
☐ письмовий матеріал
☐ презентація та письмовий матеріал
☐ демонстрація розробленого продукту
☐ інше: _____

3. Основні питання, винесені на професійне обговорення

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4. Результати професійного зворотного зв'язку

Критерій обговорення	Основні зауваження, пропозиції та рекомендації
Актуальність результату для професійної практики	
Відповідність потребам визначеної цільової групи	
Обґрунтованість запропонованих рішень	
Практична доцільність і зрозумілість результату	
Реалістичність застосування в діяльності установи, організації або громади	
Урахування наявних ресурсів, ризиків та обмежень	
Дотримання принципів соціальної роботи, професійної етики, соціальної інклюзії та травмоінформованого підходу	
Можливості подальшого використання, пілотування або впровадження	
Інші зауваження та пропозиції	

5. Узагальнення отриманих пропозицій і внесених змін

№	Отримана пропозиція або зауваження	Рішення здобувача	Внесені зміни або обґрунтування неврахування пропозиції
1		☐ ураховано повністю ☐ ураховано частково ☐ не враховано	
2		☐ ураховано повністю ☐ ураховано частково ☐ не враховано	
3		☐ ураховано повністю ☐ ураховано частково ☐ не враховано	
4		☐ ураховано повністю ☐ ураховано частково ☐ не враховано	

5		☐ ураховано повністю ☐ ураховано частково ☐ не враховано	
---	--	---	--

6. Підсумковий висновок здобувача

Що підтвердила проведена апробація:

Які сильні сторони представленого результату визначено:

Які аспекти потребують подальшого доопрацювання:

Можливості професійного використання результату:

Умови та обмеження його подальшого використання або впровадження:

7. Висновок фахівця, залученого до апробації

☐ Представлений результат відповідає визначеній професійній проблемі та може бути рекомендований для подальшого використання.

☐ Представлений результат загалом відповідає визначеній професійній проблемі, але потребує окремих уточнень або адаптації.

☐ Представлений результат потребує суттєвого доопрацювання перед його можливим професійним використанням.

Додатковий коментар:

Примітка

Професійна апробація не передбачає обов'язкового повного впровадження результатів кваліфікаційної роботи під час практики. Її метою є оцінювання актуальності, обґрунтованості, практичної доцільності та можливостей використання запропонованих результатів у професійній діяльності.

Апробація може проводитися очно або дистанційно із залученням керівника чи фахівців бази практики, представників установ соціальної сфери, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, професійних об'єднань, науковців або інших компетентних осіб відповідно до теми кваліфікаційної роботи.

До форми за можливості можуть додаватися деперсоналізовані матеріали, що підтверджують проведення апробації: програма чи порядок денний заходу, витяг із протоколу, лист фахівця, електронне повідомлення, скриншот дистанційної зустрічі або інші матеріали. Їх відсутність не є підставою для зниження оцінки, якщо факт і результати апробації підтверджено цією формою.

ПІДСУМКОВА ПРОФЕСІЙНА ТА ДОСЛІДНИЦЬКА РЕФЛЕКСІЯ

1. Основні результати проходження практики

Які завдання індивідуального плану було виконано:

Які дослідницькі, аналітичні або проєктні результати отримано:

Який практично орієнтований результат підготовлено або доопрацьовано:

2. Зв'язок кваліфікаційної роботи з професійною практикою

Як досліджувана проблема проявляється у діяльності бази практики або обраному професійному середовищі:

Які потреби цільової групи, установи, організації або громади було виявлено чи уточнено:

Як результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані у професійній діяльності:

Які умови, ресурси, партнерства або зміни необхідні для їх використання:

3. Осмислення професійної діяльності

Питання для рефлексії	Висновок здобувача
Які професійні знання та вміння було застосовано під час практики?	
Які рішення довелося приймати самостійно?	
Як у виконаній роботі враховано цінності та принципи соціальної роботи?	
Як було забезпечено дотримання професійної етики, конфіденційності та захисту персональних даних?	
Як ураховано принципи соціальної інклюзії, травмоінформованого підходу, міжвідомчої взаємодії та сталого розвитку, якщо вони відповідали змісту завдань?	
Які труднощі виникали під час виконання професійних завдань і як їх було подолано?	
Які професійні вміння потребують подальшого розвитку?	

4. Осмислення дослідницької або проєктної діяльності

Питання для рефлексії	Висновок здобувача
Наскільки обрані методи відповідали меті й завданням кваліфікаційної роботи?	
Наскільки достатньою була джерельна, документальна, емпірична або доказова база?	
Які обмеження проведеного дослідження або розробленого проєкту було виявлено?	
Які результати потребували додаткової перевірки, уточнення або інтерпретації?	
Які цифрові інструменти або програмне забезпечення було використано та з якою метою?	
Які етичні ризики виникали та як їх було враховано?	
Що змінилося у кваліфікаційній роботі за результатами проходження практики?	

5. Результати професійної апробації

Кому та в якій формі було представлено результати:

Який зворотний зв'язок було отримано:

Які пропозиції враховано повністю або частково:

Які пропозиції не враховано та чому:

Як апробація вплинула на зміст кваліфікаційної роботи або практично орієнтованого результату:

6. Самооцінювання сформованих умінь

Оцініть рівень сформованості відповідних умінь після проходження практики за шкалою:

1 – потребує суттєвого розвитку; 2 – базовий рівень; 3 – достатній рівень; 4 – високий рівень.

Уміння	1	2	3	4	Коротке обґрунтування
Аналізувати професійну проблему з використанням наукових і практичних джерел	☐	☐	☐	☐	
Збирати, систематизувати та аналізувати дані	☐	☐	☐	☐	
Обґрунтовувати професійні, дослідницькі або проєктні рішення	☐	☐	☐	☐	
Пов'язувати результати кваліфікаційної роботи з потребами професійної практики	☐	☐	☐	☐	
Представляти результати фахівцям і враховувати професійний зворотний зв'язок	☐	☐	☐	☐	

Дотримуватися академічної доброчесності, професійної етики та вимог захисту даних	☐	☐	☐	☐	
Критично оцінювати результати власної діяльності	☐	☐	☐	☐	
Планувати подальше професійне й дослідницьке вдосконалення	☐	☐	☐	☐	

7. Стан готовності кваліфікаційної роботи

Орієнтовний рівень готовності кваліфікаційної роботи на момент завершення практики:

Складник роботи	кваліфікаційної	Стан готовності	Що необхідно доопрацювати	Строк виконання
Теоретична та джерельна база / аналітичне обґрунтування проекту		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		
Методологія дослідження / логіка та структура проекту		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		
Емпірична, документально-аналітична або порівняльна частина / складники проєктної заявки		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		
Аналіз та інтерпретація результатів / обґрунтування проєктного рішення		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		
Висновки та практичні рекомендації / очікувані результати проєкту		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		
Практично орієнтований результат		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		
Оформлення роботи та списку використаних джерел		☐ завершено ☐ потребує доопрацювання		

8. План завершального доопрацювання кваліфікаційної роботи

№	Що необхідно завершити або доопрацювати	Конкретні дії	Очікуваний результат	Строк виконання
1				
2				
3				
4				

9. Підсумковий висновок

Найважливішим професійним результатом практики для мене стало:

Найважливішим дослідницьким або проєктним результатом практики стало:

Досвід практики вплинув на моє бачення майбутньої професійної діяльності таким чином:

Примітка

Рефлексія має містити конкретні висновки, що ґрунтуються на фактично виконаних завданнях і отриманих результатах. Не рекомендується обмежуватися загальними формулюваннями на кшталт «практика була корисною», «я здобув(ла) нові знання» або «всі завдання виконано».

Відомості про стан готовності кваліфікаційної роботи мають бути реалістичними. Зазначений здобувачем відсоток готовності не є окремим показником оцінювання практики та не замінює оцінювання якості виконаних завдань.

ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТА (КИ)-ПРАКТИКАНТА (КИ)

(прізвище, ініціали)

Спеціальність ІІО Соціальна робота та консультування
Освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»

ІІ (магістерський) рівень вищої освіти

Групи _____

проходив (ла) перддипломну практику в

_____ (повна назва установи)

з _____ по _____

Назвати види робіт, у яких брав участь практикант\ка, ступінь проявлених ним\нею умінь і навичок, ставлення його\її до роботи _____
Виконання громадських доручень, контакт з колективом _____. Зауваження щодо виконання програми практики і організаторських здібностей практиканта, готовність до самостійної роботи (за фахом) _____.

Дата "_____" "_____" 20__ р.

Підпис керівника практики від організації _____

Підпис керівника організації _____ М.П.

ФОРМА ЗВІТУ про проходження переддипломної практики

Здобувач(ка) вищої освіти:

Група: _____

Спеціальність: ІІО «Соціальна робота та консультування»

Освітньо-професійна програма: «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»

Тема кваліфікаційної роботи:

Формат кваліфікаційної роботи:

☐ традиційна кваліфікаційна робота

☐ кваліфікаційний проєкт

База практики / обране професійне середовище:

Форма проходження практики:

☐ очна ☐ дистанційна ☐ змішана

Керівник практики від бази:

Керівник практики від університету:

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

Термін проходження практики:

з «__» _____ 20_ р. до «__» _____ 20_ р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРАКТИКУ

Коротко охарактеризуйте базу практики або обране професійне середовище, його основні напрями діяльності, цільові групи, послуги, програми чи проєкти, пов'язані з темою кваліфікаційної роботи.

База практики / обране професійне середовище та його основні напрями діяльності:

Основні цільові групи:

Послуги, програми, проєкти або напрями діяльності, пов'язані з темою кваліфікаційної роботи:

Зв'язок теми кваліфікаційної роботи зі специфікою бази практики або обраного професійного середовища:

2. ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

Охарактеризуйте виконання основних завдань переддипломної практики, зазначивши конкретні види діяльності та отримані результати.

Основне завдання	Що було виконано	Отриманий результат
Визначення стану готовності кваліфікаційної роботи та планування діяльності під час практики		
Вивчення професійного контексту відповідно до теми кваліфікаційної роботи		
Аналіз проявів досліджуваної проблеми на базі практики або в обраному професійному середовищі		
Опрацювання джерельної, документальної, емпіричної або доказової бази		
Виконання індивідуального дослідницького, аналітичного або проєктного завдання		
Співвіднесення результатів кваліфікаційної роботи з потребами професійної практики		
Підготовка або доопрацювання практично орієнтованого результату		
Професійна апробація результатів та аналіз зворотного зв'язку		
Унесення обґрунтованих змін до матеріалів кваліфікаційної роботи		
Визначення стану готовності роботи та планування її завершального доопрацювання		

3. ПРОФЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ПРОБЛЕМИ

3.1. Прояви проблеми у професійному середовищі

Охарактеризуйте, як проблема, досліджувана у кваліфікаційній роботі, проявляється в діяльності бази практики або обраному професійному середовищі. Зазначте, на підставі яких джерел, документів, даних, спостережень або професійних консультацій зроблено відповідні висновки.

3.2. Потреби, ресурси, ризики та бар'єри

Коротко проаналізуйте потреби цільової групи, установи, організації або громади, наявні ресурси та можливості професійного реагування, а також основні ризики й бар'єри.

Виявлені або уточнені потреби:

Наявні ресурси та можливості:

Основні ризики й бар'єри:

Напрями професійного реагування, які потребують розвитку або вдосконалення:

3.3. Урахування специфіки освітньо-професійної програми

Зазначте, як під час аналізу проблеми та виконання завдань практики було враховано питання соціальної реінтеграції, психосоціального відновлення, підтримки адаптації, розвитку потенціалу особистості та групи, посилення соціальної стійкості, соціальної інклюзії, міжвідомчої взаємодії або сталого розвитку – відповідно до теми кваліфікаційної роботи.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ, АНАЛІТИЧНОЇ АБО ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У цьому розділі подаються лише ті відомості, які відповідають формату, темі та методології конкретної кваліфікаційної роботи.

4.1. Джерельна та доказова база

Зазначте, які українські й іноземні наукові джерела, нормативно-правові документи, статистичні, документальні, емпіричні або інші матеріали було опрацьовано під час практики та з якою метою.

4.2. Методи та програмне забезпечення

Зазначте, які методи дослідження, аналізу, проєктування або оцінювання застосовано. За потреби вкажіть використане програмне забезпечення та поясніть мету його застосування.

4.3. Основні отримані результати

Для традиційної кваліфікаційної роботи

Охарактеризуйте результати виконаного теоретичного, емпіричного, документально-аналітичного, порівняльного або іншого дослідження відповідно до його теми й методології.

Для кваліфікаційного проєкту

Охарактеризуйте результати аналізу проблеми та потреб, обґрунтування проєктного рішення, розроблення цілей, завдань, заходів, очікуваних результатів, ресурсного забезпечення, моніторингу, оцінювання, управління ризиками або інших складників проєктної чи грантової заявки.

Здобувач заповнює лише той підрозділ, який відповідає обраному формату кваліфікаційної роботи.

4.4. Обмеження отриманих результатів

Зазначте обмеження використаних джерел, даних, методів, вибірки, професійного контексту або розробленого проєктного рішення, які необхідно враховувати під час формулювання висновків і рекомендацій.

5. ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Назва результату:

Вид результату:

- ☐ практичні рекомендації;
- ☐ програма;
- ☐ модель;
- ☐ алгоритм професійної діяльності;
- ☐ методичні матеріали;
- ☐ інформаційний або просвітницький продукт;
- ☐ аналітична записка;
- ☐ інструментарій оцінювання;
- ☐ соціальний або грантовий проєкт;
- ☐ інше: _____

Професійна проблема або потреба, на розв'язання якої спрямовано результат:

Цільова група та потенційні користувачі:

Короткий зміст результату:

Практичне призначення та можливості використання:

Умови, ресурси та партнерства, необхідні для використання:

Основні ризики й обмеження:

6. ПРОФЕСІЙНА АПРОБАЦІЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Форма проведення апробації:

Особи або представники професійного середовища, залучені до апробації:

Матеріали, представлені для професійного обговорення:

Основний отриманий зворотний зв'язок:

Зміни, внесені до кваліфікаційної роботи або практично орієнтованого результату:

Пропозиції, які не було враховано, та обґрунтування відповідного рішення:

Детальні результати апробації наводяться у Додатку 4 «Форма професійної апробації результатів кваліфікаційної роботи, отриманого зворотного зв'язку та внесених змін».

7. СТАН ГОТОВНОСТІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Орієнтовний рівень готовності кваліфікаційної роботи на момент завершення практики:
 _____ %

Складники, завершені під час проходження практики:

Складники, які потребують завершального доопрацювання:

Основні дії, які необхідно виконати до попереднього захисту та захисту:

№ Необхідна дія Очікуваний результат Строк виконання

1

2

3

4

8. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Сформулюйте 3–5 основних висновків за результатами переддипломної практики. Висновки мають відображати результати виконання програми практики, значення проведеного професійного аналізу, стан готовності кваліфікаційної роботи та можливості практичного використання її результатів.

1.

2.

3.

4.

5.

9. ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, ДОДАНИХ ДО ЗВІТУ

№	Назва документа або матеріалу	Кількість сторінок / файлів	Примітка
1	Індивідуальний план переддипломної практики		

2	Щоденник переддипломної практики		
3	Карта професійного аналізу та використання результатів кваліфікаційної роботи		
4	Форма професійної апробації, отриманого зворотного зв'язку та внесених змін		
5	Підсумкова професійна та дослідницька рефлексія		
6	Характеристика здобувача-практиканта		
7	Інші матеріали, передбачені індивідуальним планом		

Здобувач(ка) вищої освіти

_____/_____
 (підпис) (ПІБ)

Дата подання звіту: «__» _____ 20_ р.

Висновок керівника практики від університету

Керівник практики від університету

_____/_____
 (підпис) (ПІБ)

Дата: «__» _____ 20_ р.

Примітки щодо оформлення звіту

1. Звіт має відображати фактично виконану під час переддипломної практики роботу та відповідати індивідуальному плану.
2. Здобувач заповнює лише ті позиції, які відповідають темі, формату й методології його кваліфікаційної роботи.
3. У разі дистанційного проходження практики на базі кафедри у звіті зазначається обране реальне професійне середовище, діяльність якого аналізувалася з використанням відкритих, наданих або деперсоналізованих матеріалів.
4. Звіт не повинен дублювати повний текст кваліфікаційної роботи. У ньому стисло узагальнюються лише ті результати, які було отримано, уточнено, апробовано або доопрацьовано під час практики.
5. Повний текст кваліфікаційної роботи подається науковому керівнику окремим файлом і не включається до комплексу звітної документації з практики.
6. У звіті не допускається розміщення персональних або інших конфіденційних даних учасників дослідження, отримувачів соціальних послуг та інших залучених осіб.